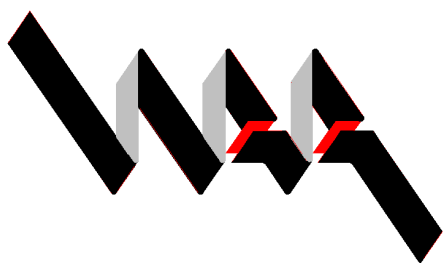

Voorjaarsnota 2018

(Primaire begroting 2019)

Gemeenschappelijke Regeling WAA

Werkvoorzieningschap
Aanvullende
Arbeid **V**enlo e.o.

Venlo, 22 maart 2018

Inhoudsopgave

Bericht van het Dagelijks Bestuur	5
1. Management summary	5
2. Doelstelling WAA	12
3. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	12
4. Beleidsvisie van het bestuur	12
5. Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling	14
6. Ontwikkelingen in de Wsw	14
7. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	15
8. Voorstel tot vaststelling van de begroting	17
Begroting	18
Programmaverantwoording	18
1. Algemeen	18
2. Sociaal beleid	19
3. Financieel beleid	19
4. Toekomstverwachting	21
Overige paragrafen	29
1. Weerstandvermogen en risicobeheersing	29
2. Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	29
2.1 Risico's voor Schap als publiekrechtelijke organisatie	29
2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap	31
3. Onderhoud kapitaalgoederen	32
4. Financiering	32
5. Verbonden partijen	36
6. Lokale heffingen	36
7. Grondbeleid	36
Overzicht van baten en lasten begroting 2019	37
Kasstroomoverzicht	40
Toelichting op de programmabegroting	41
Kengetallen	45

Bericht van het Dagelijks Bestuur

1. Management summary

Voor u ligt de primaire begroting 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (hierna te noemen WAA of Schap). Deze begroting is opgemaakt conform de vanaf 2005 verplichte verslaggevingvoorschriften voor een Gemeenschappelijke Regeling (BBV).

Nadrukkelijk dient in deze gehele begroting 2019 rekening gehouden te worden bij elke vergelijking ten opzichte van alle jaren t/m 2017 van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau over de jaren vanaf 2018 en verder, dat de totale SW-populatie waarvoor WAA vanaf 2018 de Wsw uitvoert, fors lager is dan in voorgaande jaren. Er is vanaf 1-1-2018 geen sprake meer van een integrale maar van een deelluitvoering van de Wsw voor de gemeenten via WAA. Dit omdat gemeenten vanaf 1-1-2018 zélf aan de lat staan voor de uitvoering van het beschutte deel van Wsw.

Algemeen

Evenals in de begrotingen 2015 t/m 2018 is ook voor deze primaire begroting 2019, naast de algemene uitgangspunten van de in 2015 ingevoerde Participatiewet, de strategische koers zoals die is verwoord en vastgelegd in de documenten "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan het strategische koersdocument "Samen Anders!" incl. de updates en aanscherpingen van de koers zoals die zijn vastgesteld door het Bestuur in december 2015, juli 2016, december 2016 en maart 2017 voor WAA overall, kader stellend.

De t/m maart 2017 geactualiseerde koers van WAA die onder "Samen Anders!" is ingezet, wordt vooralsnog doorgetrokken maar WAA komt in een andere fase.....

WAA overall richt zich, conform bestuurlijke besluitvorming, vanaf 2015 alleen op de uitvoering van de Wsw en nadrukkelijk niet op het bedienen van de brede doelgroep die onder de Participatiewet valt. Omdat instroom van de Wsw-regeling vanaf 2015 is gesloten door het Rijk, krimpt de Wsw-populatie van WAA jaarlijks. In deze begroting is o.b.v. historische uitstroomcijfers over de periode 2015-2017 rekening gehouden met een jaarlijkse krimp van ongeveer 4% per jaar. Met de jaarlijkse daling van het aantal Wsw-ers, krimpt jaarlijks ook de WAA organisatie. Deze beweging is vanaf 2013 al in gang gezet en heeft geresulteerd in een forse afbouw van de WAA organisatie vanaf 2013. Deze afbouw is vooralsnog, door m.n. te sturen op natuurlijk verloop in regulier (staf)personeel combinatie met herallocaties van bezetting resp. herverdelingen van taken en verantwoordelijkheden binnen de zittende organisatie, veelal gerealiseerd met een minimum aan frictiekosten. Als gevolg van een zgn. verdergaande economy of scale-effecten is langzaam maar zeker hier wel "de rek eruit" en wordt meer en meer zichtbaar dat de krimp van de WAA organisatie in de komende jaren minder snel kan gaan dan de (verdere) daling van de Wsw populatie. De grenzen beginnen meer en meer in zicht te komen.

Naast een natuurlijke krimp in de Wsw populatie zijn vanaf 1-1-2018 de gemeenten zélf verantwoordelijk voor het uitvoeren en organiseren van passend werk voor de doelgroep Beschut (loonwaarde tot 40%), o.a. middels onder regie en verantwoordelijkheid van gemeenten vallende concepten zoals Werken in Buurten. Het Beschut werken is vanaf die datum bij WAA gereduceerd tot nihil. Het Schap, en in haar verlengde WAA groep nv, dragen vanaf 1-1-2018 derhalve niet meer financieel noch inhoudelijk zorg voor de uitvoering van de Wsw resp. het materiële werkgeverschap voor dit deel van de Wsw doelgroep maar fungeert nog slechts als formele werkgever en basis HRM/payrol dienstverlener hiervoor. Oftewel: WAA is met ingang van 1-1-2018 als sociaal duurzaam detachingsbedrijf alleen ingericht op de uitvoering van de Wsw voor sec personen uit die doelgroep met een loonwaarde

van 40% of hoger (zgn. niet-beschutte deel van de Wsw). De sterke daling van het aantal Wsw-ers bij WAA en de als gevolg hiervan versnelde krimp van de WAA-organisatie is in 2018 ter hand genomen en wordt in 2019 en volgende jaren verder afgerond. De met de (versnelde) afbouw gemoeide (eenmalige) frictiekosten zijn in de begroting 2018 conform wettelijke (verslaggevings-) voorschriften bijna volledig afgefinancierd voor de hele periode van krimp. Het financiële effect van deze beweging is derhalve voor de begroting 2019 zeer beperkt. De impact hiervan op het personeel en de achtergebleven WAA organisatie is, los van de financiële kant van het verhaal, ook in 2019 onverminderd fors. Iets dat nadrukkelijk in 2018 maar ook 2019 en de jaren daarna nog aandacht vraagt maar ook verdient.

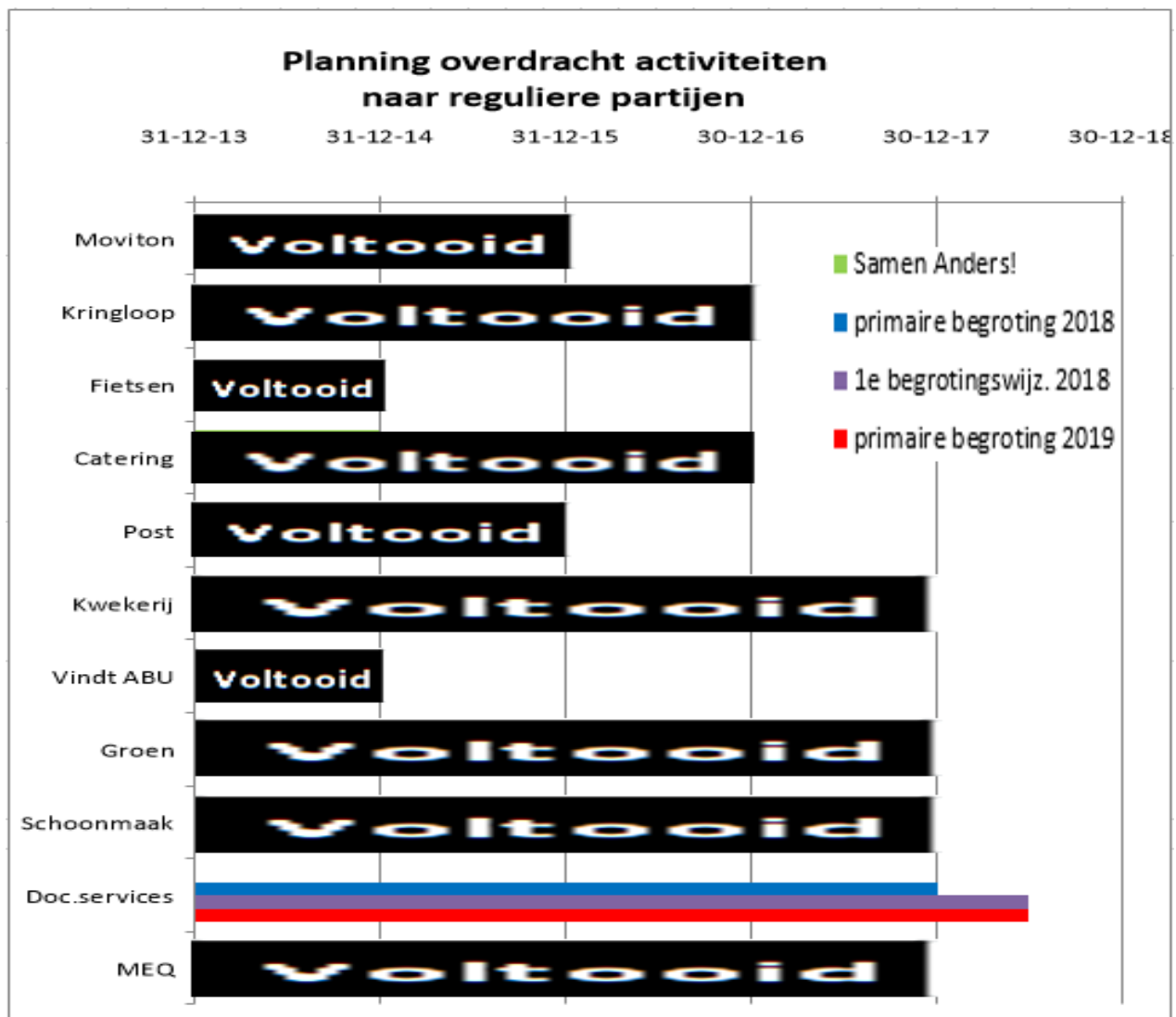
De geschetste problematiek t.a.v. krimp en de oplopende economy of scale effecten hierbij van de WAA organisatie, in samenhang bekeken met de uitdagingen waarvoor gemeenten staan t.a.v. de Participatiewet en de parallellen die er meer en meer zijn richting Wsw en de andere doelgroepen binnen die Wet, hebben ertoe geleid dat de gemeente Venlo, als grootste belanghebbende gemeente binnen WAA, in december 2016 heeft aangegeven te gaan onderzoeken óf en zo ja, hoe, wat en waar het mogelijk zou zijn de uitvoering van de gehele Wsw vorm en inhoud te willen gaan geven binnen haar eigen gemeentelijke sociale domein. Een beweging die overall past binnen de Participatiewet beoogde doelstelling van een gemeenschappelijke doelgroepenbenadering voor een ieder met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en één totaal ontschot budget vanaf 2015. In het najaar 2017 is dit geuite voornemen door de gemeente Venlo nader onderzocht en uitgewerkt in een globale verkenning. De uitkomsten van deze verkenning geven een positieve richting aan, op grond waarvan eind 2017 door de gemeente Venlo is besloten e.e.a. nader te onderzoeken in de vorm van een businesscase. Deze businesscase zal begin 2018 worden opgeleverd en kan, bij een bevestiging van het eerder globaal aangegeven positief resultaat, leiden tot een meer gedetailleerd onderzoek in de vorm van een uitgebreider, concreter projectplan als basis voor verdere besluitvorming binnen de gemeentelijke organisatie in Venlo. Al deze zaken kunnen van majeure invloed zijn op zowel de aard en omvang als (toekomstige) continuïteit van zowel het Schap WAA Venlo e.o. (als gezamenlijke regievoerder voor de Wsw in de regio Venlo) en haar Wsw uitvoeringsorganisatie WAA groep nv c.a. Ten tijde van de opmaak van deze primaire begroting 2019 is het onderzoek c.a. nog in volle gang en zijn de uitkomsten hiervan nog niet bekend. De mogelijke impact en verdere gevolgen van deze beoogde beweging zijn derhalve (nog) onbekend en in deze begroting als PM opgenomen.

..... en dat betekent voor de geplande vervreemdingen van activiteiten.....

T.o.v. de begrotingen 2018 ligt de vervreemding van activiteiten begin 2018 nog fractioneel achter op schema maar is het de planning en verwachting dat alle eigen activiteiten van WAA per einde 2018 vervreemd zullen zijn. Het vervreemden van hoogrenderend facilitair werk in 2018 zal zorgen voor de gewenste risicoreductie voor WAA overall in 2019 maar, ten opzichte van vorige jaren, ook gepaard gaan met een per saldo lagere toegevoegde waarde die niet volledig gecompenseerd kan worden door een evenredige daling in hierbij horende exploitatielasten, waardoor dit niet budgetneutraal zal zijn en in 2019 ten opzichte van vorige jaren voor druk op het operationeel resultaat resp. de exploitatie als geheel zorgt.

Samengevat was de koers van WAA en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv (vooralsnog) t/m 2018 gericht op het omvormen van WAA naar een sociaal duurzaam detachingsbedrijf. In die context bezien is het jaar 2018 te zien als een jaar waarin hoofdzaken vanuit het plan Samen Anders - vervreemding van eigen activiteiten en omvorming van de organisatie tot een sociaal duurzaam Sw-detachingsbedrijf - zijn afgerond. Vanaf 2019 ontstaat een nieuwe situatie waarin de organisatie langzaam maar zeker WAA in een meer stabiele eindfase en geleidelijke maar permanente krimp terecht is gekomen. De positie binnen de koers is voor WAA vanaf 2019 te typeren als "steady as she goes". De WAA organisatie staat en is vanaf 2019 te typeren als "een stabiel verder krimpende sociaal duurzame detachingsorganisatie voor sec de Wsw".

In onderstaand schema is de nieuwe, geactualiseerde vervreemdingskalender weergegeven:

Een groep van ongeveer 60 SW-medewerkers die begin 2018 nog werkzaam is in het voorportaal WOL blijft nog bij WAA. Hierbij is gebleken dat, alle voorafgaande inspanningen en verwachtingen ten spijt, een belangrijk deel hiervan niet past binnen het Werken Lokaalconcept maar ook niet extern in een reguliere bedrijfsomgeving aan de slag kan. Derhalve zal deze groep permanent en blijvend zijn aangewezen op een soort tussenvoorziening á la voor en door WAA georganiseerde montage- en verpakingsachtige activiteiten. Bovendien blijkt in de praktijk dat regelmatig SW-medewerkers terugkeren van WOL objecten die in afwachting van herplaatsing tijdelijk binnen WAA zelf opgevangen moeten worden. Een zgn. overloopvoorziening is derhalve noodzakelijk. Er wordt gekeken naar hoe hier in de toekomst invulling aan kan worden gegeven tegen een lager kostenpatroon dan nu het geval is. In de voorliggende primaire begroting is deze tussenvoorziening (financieel) onverminderd opgenomen omdat de concrete invulling van hoe, wat, waar begin 2018 nog niet bekend is. Omdat de hieraan verbonden exploitatie aanzienlijk duurder is dan een WOL plaatsing, heeft dit t.o.v. eerdere begrotingen voor 2019 nu zowel in toegevoegde waarde als exploitatiekosten een negatief effect, doch een positief effect op de frictiekosten in deze begroting. Dit laatste omdat dit deel van WAA minder versneld en meer geconditioneerd afgebouwd kan worden.

De ontwikkelingen van de Rijkssubsidie Wsw blijven onveranderd het financiële beeld van de Wsw en derhalve ook WAA domineren.....

Naast de strategische koersontwikkelingen zijn een tweetal ontwikkelingen t.a.v. Wsw en Rijksbijdrage Wsw nadrukkelijk van belang voor 2019 en volgende jaren:

- Vanaf 2015 is zichtbaar dat de uitstroom Wsw zowel op lokaal als landelijk niveau met ongeveer 4% fors achterblijft bij de eerdere prognoses en verwachtingen van 6% tot 7%. Het blijkt dat met name de verslechtering van (landelijke en lokale) sociale zekerheden en

oudedagsvoorzieningen vanaf 2015 ervoor zorgen dat Wsw-ers minder snel uitstromen naar o.a. WIA en prepensioen. Hierdoor is er sprake van een minder snelle afbouw van de Wsw-populatie en een meer oplopende vergrijzing van de populatie dan eerder voorzien. Dit dempt de afbouw van de WAA-organisatie en derhalve de frictiekosten, maar zorgt voor, naast hogere totale exploitatiekosten bij het huidige en naar verwachting oplopende subsidietekort per arbeidsjaar Wsw, ook voor een hoger totaal subsidietekort dan eerder voorzien.

- Ondanks diverse reacties van VNG, de brancheorganisatie SW-bedrijven en andere (sociale) partners, wordt het hogere volume binnen de Wsw (vooralsnog) door het Rijk niet (volledig) gecompenseerd via het macrobudget Wsw binnen het totale participatiebudget. En omdat het Rijk naar verwachting wel onverminderd doorgaat met de reeds in 2014 aangekondigde kortingen op het macrobudget, daalt de rijksbijdrage per arbeidsjaar Wsw meer dan eerder voorzien. Het Rijk heeft eind 2017 nogmaals bevestigd en expliciet aangegeven vooralsnog vast te willen houden aan de eerder afgesproken route en pas eind 2018 / begin 2019 de Wsw integraal te willen evalueren. Een tussentijdse compensatie vanuit het Rijk voor dit zgn. "volume-effect Wsw" dat vanaf 2015 al zichtbaar is en vanaf 2016 jaarlijks groeit, heeft, onder grote druk van m.n. gemeenten, deels in 2017 wel plaatsgevonden voor sec 2017 maar het ligt vooralsnog niet in de lijn der verwachtingen dat dit structureel zal gebeuren. Derhalve is dit in deze begroting voor 2019 e.v. niet opgenomen. Dit zorgt voor fors meer druk op het vanaf 2018 te verwachten subsidie- en exploitatieresultaat van WAA.

Samengevat betekent dit in 2019 dat, mede a.g.v. een verder krimpende Wsw bezetting voor WAA en het behoud van een interne overloopvoorziening voor WOL en afbouw van m.n. (t/m 2017) hoogrenderende eigen facilitaire activiteiten en, last but not least, de volledige afbouw en overdragen van het beschutte Wsw deel van WAA naar de gemeenten, ten opzichte van 2017 en 2018 in 2019 de toegevoegde waarde lager zal zijn en dat de operationele kosten tot en met 2018 in dezelfde of zelfs iets hogere mate dalen, maar vanaf 2019 deze kostendaling achterblijft. Hierdoor daalt uiteindelijk het operationeel resultaat naar verwachting in 2019 en komende jaren fors ten opzichte van 2017, maar minder sterk ten opzichte van 2018.

Het Rijk stimuleert de beweging "van binnen naar buiten" onverminderd verder in 2019.....

Het banenakkoord uit 2014 tussen de sociale partners waarbij over een langere periode ruim 200.000 extra banen in zowel de publieke als private sector moeten zijn ingevuld door mensen met een (dreigend) grote afstand tot de arbeidsmarkt, blijft evenals in 2017 en 2018 ook in 2019 een main topic in de sociale agenda van het Rijk. Een beleid dat de beweging "van binnen naar buiten" stimuleert en in 2014 primair op een gentlemen's agreement tussen het Rijk en vertegenwoordigers van zowel werkgevers als werknemers berust. Het blijkt in de praktijk dat werkgevers zeker niet onwelwillend staan tegen het opnemen van meer mensen "met een vlekje" maar dat als puntje bij paaltje komt zowel financiële motieven als wettelijke kaders zoals o.a. de Wet Werk en Zekerheid én, last but not least, koud watervrees en onbekend- en onzekerheden t.a.v. werken met de doelgroep toch forse barrières blijven opwerpen waardoor werkgevers zeer terughoudend zijn en voorlopig ook blijven met het aannemen van mensen uit deze doelgroep. En als werkgevers de stap dan toch durven te maken, vraagt men veelal forse garanties en grote (financiële) bijdragen van partijen zoals WAA om de risico's af te dekken. Een ontwikkeling die zichtbaar is bij werkgevers t.a.v. het plaatsen van mensen bij hen én die ook zichtbaar is bij gemeenten t.a.v. het organiseren van nieuw Beschut voor een deel van de doelgroep. Gemeenten gedragen zich als werkgever in het bedrijfsleven als het gaat om uitvoering geven aan de afspraken uit het sociale akkoord en gehoor te geven aan de sociale agenda 2015-2025. Al met al ontwikkelingen die ervoor zorgen dat er steeds meer stemmen opgaan in Den Haag en omgeving om het eerder onder druk van het gentlemen's agreement geparkeerde dwangmiddel van een quotum- met boetebeleid in combinatie met een wettelijke verplichting voor invullen van nieuw Beschut door gemeenten toch in te voeren. De voorzichtigheid van werkgevers en kosten voor het afdekken van risico's voor de werkgevers die de stap toch durven te zetten, is voor de exploitatie van WAA een inherent risico en zal dit meer en meer gaan zijn in het licht van de verdere ontwikkeling van WAA in de richting van een sociaal duurzaam detacheringsbureau voor Wsw-medewerkers.

..... en ook "meer met minder" blijft onveranderd het credo van het Rijk, edoch

Ook in 2019 zal naar verwachting de door het Rijk al in 2014 aangekondigde jaarlijkse lineaire afbouw van de Rijksbijdrage per arbeidsjaar Wsw met € 550 naar € 22.700 in 2020 verder worden voortgezet. Omdat de loonkosten Wsw jaarlijks stijgen onder invloed van CAO afspraken en naar verwachting oplopende sociale lasten zoals pensioenpremies, zal het subsidietekort Wsw ook in 2019 verder oplopen. In 2018 is aangegeven dat dit subsidietekort onder invloed van een per 1-1-2017 ingaande nieuwe fiscale tegemoetkoming voor lage lonen (zgn. Lage Inkomens Voordeel resp. LIV) zou worden gemitigeerd. Ook de met de nieuwe cao Wsw in 2016 gemaakte nieuwe afspraken tussen VNG en SZW t.a.v. een tegemoetkoming in de loonkostenstijgingen Wsw door (beperkte) indexatie van de Rijksbijdrage aan de loonkostenontwikkeling Wsw ter hoogte van de Loon- en Prijs Ontwikkeling decentrale overheden (zgn. LPO) hebben een mitigerend effect. In 2017 is eigenlijk al geconcludeerd dat dit mitigerende effect toch anders uitpakt dan voorzien: de LPO wordt op macroniveau toegepast maar door het eerder aangegeven "volume-effect Wsw" verwatert de verhoging per arbeidsjaar. Van de loonkostenstijging over 2016 is uiteindelijk een budgetaanpassing per arbeidsjaar Wsw overgebleven van ongeveer 0,25%. In 2016 is hierdoor slechts 10% van de cao-loonkostenstijging door SZW gecompenseerd en niet 100% zoals door Het Rijk eerder toegezegd. In 2017 is het Rijk vooralsnog onder grote politieke druk van VNG en Cedris, tegen de verwachtingen in toch deels overstag gegaan en heeft men e.e.a. gecompenseerd tot 90%, dus nog steeds niet de belofte 100%. Maar dit is iets dat naar verwachting eenmalig zal zijn. Voor 2018 is het nog afwachten. De beperkte compensatie van de cao stijging via een aanpassing van de rijksbijdrage per arbeidsjaar Wsw zal naar verwachting ook in 2019 en volgende jaren aan de orde zijn. In euro's en teruggerekend naar de lokale "WAA / gemeentelijke maat" een verschil van bijna € 500.000 per jaar waar het hier om gaat! En dat per jaar vanaf 2016 en cumulatief over de jaren... Voorwaar geen sinecure en iets waar gemeenten en Cedris bij SZW al vanaf 2016 tegen te hoop lopen en behoudens een gedeeltelijke tegemoetkoming in 2017 ook in 2018 en 2019 t/m 2020 naar verwachting verder tegenaan blijven lopen, en waar vooralsnog zeer beperkt een luisterend oor hiervoor bij SZW is en blijft! En dan is er nog de LIV die, onder grote politieke druk, eind 2016 plots verruimd is door het Rijk en voor een veel bredere doelgroep dan eerder aangegeven open staat. En vanaf 2017 verder verruimd is met een groep arbeidsmigranten uit voormalige Oostbloklanden die a.g.v. aanpassingen aan de loondefinities in de LIV nu plots onbedoeld in grote getalen ook onder deze regeling vallen. En omdat het LIV-macrobudget door het Rijk niet hierop wordt aangepast, zijn de tegemoetkomingen per persoon vanaf 2017 meer dan gehalveerd ten opzichte van hetgeen eerder is aangegeven. Voor de Wsw uitvoering in de regio Venlo (ic WAA + gemeentelijk beschutte deel) een verschil van ongeveer € 500.000 (!!) minder LIV vanaf 2017 dan eerder verwacht. En het is nog maar de vraag of het voor de LIV hierbij in komende jaren bij blijft want ook andere groepen kloppen nadrukkelijk ook al hiervoor aan de poort bij het Rijk. Vooralsnog wordt in deze begroting uitgegaan dat het LIV-niveau van 2017 normatief is voor de komende jaren, maar gezien de consistentie van het Rijksbeleid rondom (fiscale en andere) vergoedingen voor Wsw arbeidskosten in de afgelopen jaren, ligt hier wel nadrukkelijk een risico. Hiervoor wordt verwezen naar de risicoparagraaf in deze begroting.

Al met al heeft het Rijk haar credo uit 2007 in 2018 weer fors kracht bijgezet. Iets dat naar verwachting in 2019 niet anders zal zijn. Het is en blijft "meer met heel, heel veel minder" en de vraag of deze situatie nog houdbaar is voor zowel gemeenten, Wsw uitvoerder als het Rijk zelf is door gemeenten- met een grootschalig bestuurlijk manifest in 2017 van alle wethouders in Nederlands gemeenteland – al beantwoord! Er kunnen niet onbeperkt bezuinigingen voor de uitvoering van een Rijksverplichting uit het verleden over gemeenten worden uitgestrooid waar nauwelijks een beïnvloedbaarheid in zit, zo is immers de gangbare opvatting. Vooralsnog houdt het Rijk echter keihard voet bij stuk.

..... terwijl het economisch steeds een beetje beter gaat.

In 2018 is er naar verwachting onverminderd sprake van een robuuste algemene economische groei zowel globaal als in de EU als in Nederland. Iets dat zich ook in 2019 en volgende jaren naar verwachtingen van het CBS en de ECB doorzet. Dit zorgt voor een ruime economische groei en een beperkte inflatie. Deze sterke economie drijft echter maar deels op fundamenteel sterke macro-economische omstandigheden bij producenten en consumenten. Een weliswaar deels afgebouwd maar nog steeds ruimhartig monetair beleid vanuit de ECB is ook iets dat hieraan ten grondslag ligt. En hier ligt een risico.

Anderzijds biedt het huidige economische klimaat echter ook kansen voor WAA en haar gemeenten. Er is sprake van een forse vraag naar arbeidskrachten en er dreigt zelfs een overspannen arbeidsmarkt. Dat geeft werkgevers minder keus en zet de focus van werkgevers sneller op alternatieven zoals werken met mensen uit de Participatiedoelgroep. En daar waar de vraag naar arbeid zorgt voor krapte op de arbeidsmarkt, komt ruimte voor loon- maar ook tariefsverhoging. Een risico maar ook kans in één voor WAA.

En ondanks dat het economisch steeds beter gaat en het Rijk stimulerende (belasting-) maatregelen neemt om m.n. de consumptie verder te laten groeien en het huidige sterke economische klimaat te behouden en zelfs verder te bevorderen, houdt de Rijksoverheid ook vast aan haar bezuinigingstargets op andere gebieden. Naar alle lagere overheden is en blijft het beleid "decentraal tenzij....", waarbij elke decentralisatie van rijkstaken naar lagere overheden stevast gepaard gaat met veelal forse kortingen op de hiervoor beschikbare middelen. Bezuinigingen zijn hierdoor voor lagere overheden een must. Zeker voor een bedrijf als WAA dat relatief veel detacheringen heeft lopen bij lagere overheden zoals woningbouwcoöperaties, scholen, gemeenten e.d., zorgt dit voor prijsdruk en druk op resultaten. Maar ook voor kansen omdat (semi-) overheden zoeken naar besparingsmogelijkheden via samenwerking met andere partijen en outsourcing van veelal licht facilitair werk. Werk dat juist bij veel mensen uit onze doelgroep past en dat waar momenteel een schrijnend tekort aan vakmensen is om dit werk te kunnen oppakken.

Bezetting Wsw voor 2019

Vanaf 2017 behoort de (financiële) verantwoordelijkheid voor SW-medewerkers toe aan de zgn. werkgemeente van de SW-medewerkers. Voor in WAA deelnemende gemeenten betekent dit dat de (financiële) verantwoordelijkheid en subsidiering van bij andere schappen geplaatste SW-ers met ingang van 2017 is overgegaan naar de gemeenten alwaar de Sw-ers werkzaam zijn, maar ook dat de verantwoordelijkheid van SW-ers uit niet-Schapsgemeenten die bij WAA geplaatst zijn, m.i.v. 2017 is overgegaan naar Venlo als gemeente alwaar ze binnen WAA werken.

Voor 2019 is onderstaande Wsw-bezetting voor het Schap en de (deelnemende) gemeenten geraamd:

gemeente	Raming aantal SE bij WAA geplaatst per gemeente 2019 (A)	Raming aantal SE beschut bij gemeenten geplaatst per gemeente 2019 (B)	Raming aantal totaal per gemeente 2019 (C=A+B)
Beesel	44,6	13,9	58,5
Bergen	56,7	30,1	86,8
Venlo	352,7	187,2	539,9
Niet deeln. gemeenten	0,0	0,0	0,0
totaal	454,0	231,2	685,2

*) Totaal taakstelling per gemeente is berekend o.b.v. financieringsmethodiek "werkgemeente" vanaf 1-1-2017 en o.b.v. extrapolatie van gegevens januari 2018 per gemeente met een uitstroom% van 4% voor 2018 en 2019.

Ten opzichte van 2018 daalt de totale bezetting SW bij gemeenten in 2019 verder. Dit omdat er sprake zal zijn van natuurlijke uitstroom terwijl er vanaf 1-1-2015 geen instroom meer is in de Wsw. Ten opzichte van Samen Anders! is er, evenals in de jaren t/m 2017, ook in 2019 nog sprake van een hogere Wsw bezetting omdat de uitstroom Wsw, zoals voorgenoemd, achterblijft bij eerdere verwachtingen.

Financiële samenvatting

Het **begrote**, geconsolideerde concernresultaat 2019 komt uit op een tekort van € **3.246.000**. Dit is een verbetering t.o.v. de 1^e begrotingswijziging 2018 met € 660.000, dit vooral door lagere frictiekosten (ad € 0,7 mio). Het operationeel resultaat en het subsidieresultaat Wsw dalen beide

met € 0,2 mio. De diverse lasten komen in 2019 lager uit door een dotatie voor non-actieven in 2018 ad € 0,3 mio.

Het concernresultaat kan worden verdeeld in resultaatcomponenten. Onderstaand is een verdeling van het concernresultaat, geconsolideerd voor het Schap met WAA groep nv, opgenomen van het resultaat van WAA, onderverdeeld in de netto kosten van Wsw arbeid en /of Participatiebanen zélf (zgn. subsidieresultaat Wsw resp. Wiw/WWB/PAR), de netto resultaten die voortkomen uit het organiseren en bieden van passende arbeid voor die groep (zgn. operationeel resultaat) én de kosten verbonden aan de ombouw van WAA (frictiekosten ca. zoals opgenomen onder de diverse baten en lasten).

Schap + WAA groep nv geconsolideerd	Werkelijk 2017 *)	primaire begroting 2018	1e begr.wijz. 2018	Primaire begroting 2019
Operationeel resultaat	312	579	691	524
Subsidieresultaat Wsw	-2.913	-2.708	-2.547	-2.776
Subsidieresultaat Wiw, participatiebanen etc	-363	0	0	0
Organisatiekosten Schap	-210	-170	-169	-149
Frictiekosten c.a.	-662	-3.124	-1.511	-820
Saldo div. baten/lasten	1.560	-25	-370	-25
Totaal concernresultaat geconsolideerd	-2.277	-5.448	-3.906	-3.246
Waarvan resultaat WAA groep nv	-120	-1.500	-1.702	-800
Resteert resultaat WAA Schap	-2.157	-3.948	-2.204	-2.446

*) betreft prognose 2017

Het operationeel resultaat betreft het resultaat van WAA groep nv uit de omzet van bedrijfsactiviteiten minus de operationele kosten voor organisatie van passende arbeid. Het subsidieresultaat Wsw is het resultaat uit passende arbeid Wsw c.a. van de personeelskosten Wsw minus de rijksbijdrage Wsw. Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt is het subsidieresultaat Wsw in grote mate bepalend voor het exploitatietekort van het Schap (incl. resultaat van WAA groep nv). Het subsidieresultaat is **niet** beïnvloedbaar voor zowel WAA als gemeenten en een gevolg van externe factoren zoals cao en rijksbeleid.

Het begrote tekort voor 2019 van het Schap ad € 2.446.000 zal worden gedekt door een bijdrage door de deelnemende gemeenten van **€ 1.396.000**. Voor een toelichting verwijzen we naar paragraaf 3 van deze begroting.

Voor 2019 wordt o.b.v. de verwachte Wsw-bezetting per gemeente voor 2018 en de inwoneraantallen per gemeente op 1-1-2018, onderstaande verdeling van de totale bruto gemeentelijke verliesfinanciering naar de afzonderlijke deelnemende gemeenten geraamd:

Totaal te betalen gemeentelijke bijdragen (in Euro's x 1.000)	2019 begroting	2018 begroting na 1^e wijz. *)	2018 begroting voor wijz.	2017 werkelijk *)
Beesel	144	170	382	204
Bergen	172	200	451	266
Venlo (incl. Arcen en Velden)	1.125	1.275	2.870	2.713
Totaal voor bonus (bruto bijdrage)	1.441	1.645	3.703	3.183
Af: te verdelen bonus (in 2017 al verdeeld)	- 45	- 45	- 45	0
Totaal deelnemende gemeenten (netto bijdrage)	1.396	1.600	3.658	3.183

*) Wijziging verdeling tussen gemeenten a.g.v. bestuursbesluit d.d. 19-5-2016 i.v.m. reallocatie frictiekosten Moviton en kringloopwinkel voor sec 2016 en 2017.

2. Doelstelling WAA

De doelstelling van WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten - als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Participatiewet onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

3. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

In de Participatiewet is vastgelegd dat de regie en uitvoering van de Wsw bij gemeenten ligt. De deelnemende gemeenten van het Schap bepalen in en middels het Schap gemeenschappelijk de koers. Het Schap is het centrale steun- en coördinatiepunt voor alle deelnemende gemeenten om de Wsw concreet vorm en inhoud te geven. In het verlengde is de 100% deelneming en uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, voor en namens het Schap, de integrale uitvoerder voor de Wsw voor de gemeenten Venlo, Beesel en Bergen. In 2015 is, als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen voor de uitvoering van de Wsw onder de Participatiewet, een eerste onderzoek gestart naar de toekomstbestendigheid van de huidige governancestructuur van de WAA organisatie in relatie tot de gehele aansturing en uitvoering van de Wsw door zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie. Vervolgens is dit onderzoek, hangende de actualisatie van de koers van WAA in 2016 en 2017, on hold gezet, vanaf 2017 weer ter hand genomen, echter hangende de uitkomsten van het verkennende onderzoek van de gemeente Venlo naar het wel/niet integreren van de Wsw uitvoering in haar eigen gemeentelijke sociale domein, weer on hold gezet. Afhankelijk van de uitkomsten en besluitvorming van de gemeente Venlo rondom dit vraagstuk, zal het governancevraagstuk rondom WAA dan weer worden opgepakt en worden afgerond. Omdat e.e.a. hieromtrent in timing en uitkomst ten tijde van het opmaken van deze primaire begroting nog onzeker is, is er in deze begroting 2019 vanuit gegaan dat (vooralsnog) de huidige governancestructuur binnen de gehele WAA constellatie ook in 2019 e.v. van toepassing is. In afwachting van de uitkomsten van al deze onderzoeken is deze begroting gebaseerd op (vooralsnog) ongewijzigde voortzetting van de huidige uitvoeringsmodaliteit á la going concern.

4. Beleidsvisie van het bestuur

Rekening houdende met reeds aangegeven besluiten t.a.v. actualisatie van de koers van WAA t/m medio 2017 en hangende de uitkomsten van en het vervolgproces op beide voorgenoemde onderzoeken, is vooralsnog de beleidsvisie van het Bestuur uit 2017/2018 ongewijzigd van toepassing voor 2019 en volgende jaren. Voor de volledigheid wordt deze onderstaand puntsgewijs aangegeven:

- Het beleid van zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv is onveranderd en primair gericht op het, in opdracht van de deelnemende gemeenten, voor alle personen in de regio Venlo die via Wsw op haar zijn aangewezen, passende arbeid te realiseren in een zo veel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving.
- Het Schap dient haar maatschappelijke doelstelling te realiseren met inachtneming van en in overeenstemming met belangrijke strategische (maatschappelijk aanvaarde) uitgangspunten zoals rechtmatig, doelmatig en integer handelen en op een voor alle participanten transparante wijze verantwoording afleggen over het door haar gevoerde beleid en de resultaten hiervan.

De hierbij horende strategische uitgangspunten en beleidslijnen voor 2019 zijn (ceteris paribus):

1. Voor de bepaling van de strategische beleidskeuzes van de WAA groep is de uitvoering van de Participatiewet –zowel op regionaal als op lokaal niveau- maatgevend. Het WerkgeversServicePunt (WSP), bestuurd vanuit het Werkbedrijf en de in het WSP samenwerkende partners, is in deze strategie vanuit (semi-)overheidszijde het regie- en coördinatiecentrum voor de arbeidsmarktregionale vraagstukken van vraag- en aanbod. Het WSP is vanuit die filosofie vanaf

2018 voor zowel de regio als WAA hét commerciële verbindingspunt voor detacheringen vanuit de brede doelgroep Participatiewet (incl. Wsw) naar de werkgevers;

2. De verantwoordelijkheid over de uitvoering van het beschut werk is per 1 januari 2018 geheel in handen van de deelnemende gemeenten gelegd. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor het aanbod van werkplekken aan SW-medewerkers die woonachtig zijn in hun gemeente. Hierbij gaat het de facto om:

- SW-medewerkers met een loonwaarde van 40% van minimum loon of lager;
- werkplekken voor die SW- medewerkers die gemeenten zelf resp. onder hun eigen verantwoordelijkheid en regie organiseren en/of zelf inkopen bij andere organisaties;
- De SW-medewerkers blijven in dienst bij de WAA-groep, die per 1 januari 2018 voor deze groep alleen als pay-roller/HR-dienstverlener optreedt. De WAA groep vraagt voor deze vorm van dienstverlening aan de gemeente een marktconform tarief.

De WAA-groep heeft haar facilitaire voorzieningen als aanbieder van beschut werk per 1 januari 2018 volledig afgebouwd. Daar waar nog sprake is van uitloop bij gemeenten t.a.v. het zelf organiseren van werk voor de beschutte Wsw doelgroep, zorgt WAA- in en na overleg met de gemeenten - dat de situatie per eind 2017 voor hun volledige risico en rekening wordt voortgezet in afwachting van definitieve overname door de betreffende gemeente. Dit om te voorkomen dat eventueel mensen uit deze doelgroep tussen wal en schip vallen. WAA-groep heeft zich dan uiterlijk eind 2018 geheel omgebouwd tot een sociaal detacheringsbedrijf. De andere activiteiten zijn dan volledig vervreemd dan wel beëindigd. De rechten en plichten van de huidige SW-medewerkers blijven gehandhaafd.

Vanuit financieel perspectief is hierbij nog van belang aan te geven dat, omdat vanaf 1 januari 2018 de deelnemende gemeenten (Beesel, Bergen en Venlo) in financiële zin zelf verantwoordelijk zijn voor een grote groep Wsw medewerkers, het deel van de huidige verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan WAA dat gebaseerd is op de aantallen SW-medewerkers van hun gemeenten, vanaf 1-1-2018 gecorrigeerd wordt voor de medewerkers 'beschut' (waarvoor gemeenten immers direct verantwoordelijk zijn) en de medewerkers 'groen/schoonmaak' die mogelijk direct door gemeenten worden ingehuurd/overgenomen.

3. Bij de uitvoering van de Participatiewet kan het WSP het detacheren van werkzoekenden als instrument inzetten bij de werkgeversdienstverlening. De WAA-groep zal niet standaard zorg dragen voor de invulling van die detacheringsopgave anders dan op specifieke verzoek van deelnemende gemeenten en na expliciete goedkeuring hiervan door het Bestuur. 'Detacheren' wordt hier gedefinieerd als:

- Het in dienst nemen van medewerkers;
- Het uitoefenen van de werkgeversrol;
- Het plaatsen van medewerkers bij inleners op basis van een selectie (matching) door het detacheringsbedrijf in overleg met de inlener;
- Het afspreken van een tarief met de inlener;
- Optioneel kan deze dienstverlening modulair uitgebreid worden (bijvoorbeeld begeleiding en scholing).

Vanaf 1 januari 2018 beperkt WAA derhalve haar werkzaamheden tot detacheerder van Sw-medewerkers uit zowel de beschutte als niet-beschutte doelgroep.

4. Hangende de toekomstkwesties voor WAA, komt er vooralsnog geen formele samenwerking tussen de SW-bedrijven in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg (NLW-groep, Intos en WAA-groep) tot stand. Bedrijfsmatige samenwerking om tot kostenreductie en/of kwaliteitsverbetering te komen is en blijft wenselijk en wel mogelijk. Eventuele positieve effecten van verdere samenwerking vanuit gezamenlijke projecten zoals WIN-WIN, worden derhalve niet verder meegenomen.

Jaarlijks wordt het strategisch beleid van WAA in een review door het management, in samenspraak met het Bestuur en de Raad van Commissarissen, afgezet tegen de nieuwste ontwikkelingen, herijkt en vertaald naar een visie en missie. Voor 2019 en volgende jaren wordt vooralsnog, in afwachting van de lopende onderzoeken en bijstelling eind 2017, in deze primaire

begroting 2018 ervan uitgegaan dat onderstaande, voor 2018 vastgestelde missie en visie van toepassing zijn en blijven voor 2019:

Missie: WAA groep voegt waarde toe aan haar opdrachtgevers door de inzet van medewerkers met een dreigende grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Visie: WAA groep is dé professionele organisator van duurzaam werk voor medewerkers met een dreigende grote afstand tot de arbeidsmarkt bij opdrachtgevers in de regio Venlo.

Visie en missie moeten leiden tot een WAA organisatie waarin onderstaande strategische items centraal staan:

- Heeft sociaal en financieel renderende strategische samenwerkingen met regionale opdrachtgevers.
- Realiseert voor haar medewerkers met een dreigende grote afstand tot de arbeidsmarkt duurzame plaatsingen in groepen bij opdrachtgevers.
- Ambieert samen met haar SW-medewerkers ontplooiing gericht op maximale loonwaarde.
- Is een effectieve, efficiënte en resultaatgerichte organisatie waarin met plezier gewerkt wordt.

5. Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling

Op Schapsniveau zijn mogelijke herindeling van gemeenten altijd een belangrijk item maar momenteel in de regio Noord Limburg geen issue. Maar het is natuurlijk in de toekomst zeker niet uit te sluiten dat in het Schap deelnemende gemeenten, direct of indirect toch ooit weer betrokken zijn en/of (wederom) worden bij volgende gemeentelijke herindelingen. Herindelingen die direct relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke constellatie en/of het directe verzorgingsgebied van WAA Venlo e.o.

Het Bestuur van het Schap bestaat uit:

- een Algemeen Bestuur dat bestaat uit een voorzitter, penningmeester en secretaris die benoemd zijn door, voor en namens de colleges uit de drie in het Schap WAA Venlo e.o. deelnemende gemeenten;
- een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit een voorzitter die wordt afgevaardigd uit het algemeen bestuur en twee adviseurs, waarbij de twee adviseurs sec een adviserende stem hebben in het dagelijks bestuur.

De bestuurlijke inrichting voldoet op deze wijze geheel aan de vigerende bepalingen hiervoor. De bestuurlijke samenstelling van de Gemeenschappelijke Regeling zal in 2019 naar verwachting niet anders zijn ten opzichte van 2018.

Zoals al aangegeven is als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen voor de uitvoering van de Wsw onder de nieuwe Participatiewet, in 2017 een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de huidige governancestructuur van de WAA organisatie in relatie tot de gehele aansturing en uitvoering van de Wsw door zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie verder ter hand genomen. Dit onderzoek is medio 2017 on hold gezet in het licht van de lopende verkenningen en vervolgonderzoeken van de gemeente Venlo t.a.v. mogelijke integratie van de gehele Wsw uitvoering in haar eigen gemeentelijke sociale domein. Het governancevraagstuk zal, als e.e.a. duidelijk wordt vanuit de Venlose kant, weer ter hand worden genomen. In afwachting van de uitkomsten van al deze onderzoeken is deze begroting gebaseerd op (vooralsnog) ongewijzigde voortzetting van de huidige uitvoeringsmodaliteit á la going concern.

6. Ontwikkelingen in de Wsw

Met ingang van 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in een nieuwe veel meer omvattende Participatiewet. Een wet die ontschotting van mensen en middelen beoogt. En een wet die, incl. bijgevoegd financieel kader, van gemeenten verwacht (of zelfs eist), dat gemeenten als entiteit in de gezamenlijkheid met maximale doelgerichtheid en efficiency én met fors minder middelen al de zaken in het hele sociale domein in verband en gecombineerd vanaf 2015 zowel in regie als

uitvoering goed oppakt. Jaarlijks worden, met het verder invoeren van de nieuwe wet, structureel lagere financieringsmiddelen door het Rijk voor zowel de Wsw als het hele gemeentelijke sociale domein voor een langere termijn beschikbaar gesteld. Ook voor de periode 2019 t/m 2020 zal dit naar verwachting onverminderd het geval zijn en blijven.

De Wsw is vanaf 2015 zowel inhoudelijk als budgettair één van de onderdelen in de nieuwe wet en kent derhalve geen apart budget meer voor de financiering van de doorlopende verplichtingen uit de Wsw. De Wsw-middelen zijn wel nog apart zichtbaar maar vanaf 2015 niet meer apart gealloceerd en vormen een integraal en niet geoormerkt deel van het totale participatiebudget dat gemeenten vanaf 1-1-2015 ontvangen voor de gehele - sluitende - keten van instrumenten rondom mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Binnen de Participatiewet wordt de Wsw afgebouwd ten gunste van andere regelingen doordat er vanaf 1-1-2015 geen instroom in de Wsw meer mogelijk is.

De nieuwe wet zorgt voor een sluitende aanpak van alle vraagstukken rondom werk, inkomen en zorg voor mensen die om welke reden dan ook en al dan niet tijdelijk en/of permanent een steuntje in de rug nodig hebben. De wet benoemt ook gemeenten vanaf 1-1-2015 in gezamenlijkheid binnen een arbeidsregio als de enige, centrale regiehouder en regievoerder voor het hele sociale domein.

7. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Doelmatigheid

WAA dient als publiekrechtelijke organisatie bij de uitvoering van haar publieke taak altijd en overal in het uitvoeren van (overheids-)taken die door de participanten in de regeling bij haar zijn neergelegd, zowel doelmatig als rechtmatig te opereren.

Het is in het kader van doelmatigheid een must en een noodzakelijke voorwaarde dat een uitvoeringsorganisatie al haar taken doelmatig (gericht op maximale doelrealisatie) uitvoert. Doelmatigheid veronderstelt hierbij dat alle toegewezen taken binnen de gestelde kaders adequaat worden uitgevoerd met in achtneming van alle vigerende wettelijke kaders en tegen voor deze participanten aanvaardbare kosten.

Doelmatig opereren ten aanzien van haar sociale opdracht betekent voor WAA het maximaal invullen van de taakstelling voor haar gemeenten. Het Schap heeft, evenals in voorgaande jaren, in 2017 deze doelmatigheidselementen binnen haar mogelijkheden maximaal ingevuld en derhalve op deze punten doelmatig gehandeld en gaat ervan uit dat ook voor de jaren 2018 en verder te realiseren.

Doelmatig opereren in uitvoering betekent voor zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv de Wsw uitvoeren voor haar deelnemende gemeenten tegen voor deelnemende gemeenten aanvaardbare kosten en bijdragen. In "Samen Anders!" is dit i.c.m. het nieuwe beleid van WAA financieel vertaald voor de periode 2018-2021.

Onveranderd is voor WAA van belang dat in het kader van doelmatigheid en hieraan verbonden kosten en bijdragen onderstaande in "Samen Groeien" en in de geactualiseerde koers bevestigde, verankerde randvoorwaarden in acht worden genomen:

- * De werkwijze in en van het WAA bedrijf moet sober en doelmatig zijn: de uitgaven binnen de overige kosten worden hierop aangepast. Daar waar expertise of andere vormen van ondersteuning noodzakelijk is wordt contact gezocht met de 3 deelnemende gemeenten; vacatures zouden dan ook over en weer kunnen worden uitgewisseld;
- * WAA dient zo min mogelijk langlopende financiële verplichtingen aan te gaan. Daar waar dit onverhoopt toch aan de orde zou kunnen en moeten zijn vanuit bedrijfsvoering, wordt dit vooraf afgestemd en besloten in samenspraak met de deelnemende gemeenten. Dit om eventuele staartverplichtingen als gevolg van een mogelijke mismatch tussen eisen en wensen van een sterk veranderende WAA-organisatie en kosten uit lopende contracten en investeringen te minimaliseren;

- * Binnen de huidige financiële positie van zowel WAA als gemeenten zal een substantieel bedrag inzetbaar worden gemaakt om de beoogde transitie te maken, waardoor de WAA "fit" wordt en een kostenstructuur krijgt die past bij een veranderende maar ook krimpende organisatie. Fit maken betekent dat vooral binnen de groep regulier personeel bezuinigd wordt en het credo niet meer op groei ligt, maar op het in stand houden van de huidige situatie onder gebruikmaking van beschikbare kennis. Al in 2014 is aangegeven dat de gehele ombouw en transitie van de entiteit WAA gecontroleerd en geconditioneerd zal gebeuren met oog voor organisatorische en financiële stabiliteit en continuïteit van de organisatie WAA én haar participanten. Iets dat de komende jaren als gevolg van geforceerde en snellere afbouw van faciliteiten moeilijker wordt maar desondanks toch zo veel als mogelijk van toepassing blijft. De ombouw van de WAA organisatie moet gebeuren rekening houdende met en binnen de bestaande financiële mogelijkheden van zowel WAA als de deelnemende gemeenten en onder genoemde randvoorwaarden.

Samen met de gemeenten zal WAA in dit dynamische proces ten aanzien van doelmatigheid steeds opnieuw een nieuw evenwicht tussen doel, doelmatigheid en hieraan verbonden kosten en bijdragen zoeken en bepalen. Doel is hierbij om middels een combinatie van mogelijkheden een overschot uit bedrijfsvoering bij de WAA jaarlijks te verhogen en daardoor de kortingen op de rijksbijdrage Wsw te mitigeren en de gemeentelijke bijdragen e.v. te beperken.

Doelmatigheid is en blijft altijd voor WAA van belang en zal intern periodiek worden gemeten en getoetst aan de hand van vooraf benoemde prestatie-indicatoren. Via maandrapportages, jaarrekeningen, begrotingen maar ook kwartaalberichten en maandelijkse dashboards worden voor de sturing en bedrijfsvoering relevante indicatoren op een eenduidige en transparante wijze aan alle belanghebbenden van WAA gepresenteerd.

Naast eigen indicatoren wordt doelmatigheid bij het Schap en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv jaarlijks getoetst door de gerealiseerde doelen en de daarbij behorende kosten voor de uitvoering van de Wsw af te zetten tegen beschikbare branchegegevens. Dit, tezamen met een duidelijke periodieke (interne) verantwoording en toelichting op resultaten en van nature ingebouwde interne en externe controles, zorgt voor een informatieverzorging die de vereiste (bestuurlijke) transparantie waarborgt. WAA heeft altijd al doelmatigheid hoog in haar vaandel staan en zal op dit punt de ingezette lijn blijven volgen.

Rechtmatigheid

WAA heeft in haar uitgangspunten benoemd dat rechtmatigheid en hieraan verbonden transparantie in doen, laten en het afleggen van verantwoordingen naar alle participanten, de natuurlijke basis vormt voor al haar handelen.

Het aspect rechtmatigheid werd tot en met 2014 jaarlijks door het Rijk getoetst bij het Schap en de afzonderlijke gemeenten via het principe van "Single Audit Single Information" (zgn. Sisa). Hierin waren een aantal indicatoren benoemd die door de externe accountant jaarlijks werden getoetst aan de hand van een bij wet vastgesteld controleprotocol en die voor het Schap en voor elke individuele gemeente normatief zijn t.a.v. realisatie van Wsw taakstelling, omvang van de wachtlijst en realisatie van Begeleid Werken.

Vanaf 2015 is Sisa van Wsw geen verplichting meer voor Schappen. Omdat het afleggen van verantwoording en transparantie voor WAA altijd al van groot belang was en ook blijft, en het Schap het belang van Sisa en de informatie die hieruit naar voren kwam, onverminderd onderschrijft, worden vanaf 2015 de van toepassing zijnde Sisa-gegevens door WAA integraal opgenomen in de jaarrekening. Daarmede blijven ze onlosmakelijk een onderdeel van controle voor onze externe accountant.

Middels een accountantsverklaring geeft de huisaccountant aan in hoeverre WAA heeft voldaan aan de eisen van sociale en financiële rechtmatigheid. Op sociaal gebied wordt getoetst of er voldaan is aan de personele eisen zoals die door het Rijk in de Wsw heeft neergelegd. Op financieel gebied wordt getoetst in hoeverre alle uitgaven die gedaan zijn binnen de kaders van de genoemde wettelijke regelingen én of deze passen binnen wettelijke bepalingen voor verslaggeving (gemeentelijke comptabiliteitsvoorschriften), financiering (wet FIDO), etc. Vanaf den beginne heeft WAA steeds ruimschoots aan de gestelde rechtmatigheidseisen voldaan en ook in 2017 is dit het

geval geweest. WAA streeft ernaar ook in de toekomst steeds aan deze eisen te voldoen maar kan geen garantie hiervoor geven. Dit omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig.

WAA richt zich in haar koers vanaf eind 2016 nog sec op de uitvoering van de Wsw. Er zijn als uitloop van de oude strategie en in 2017 en 2018 vooralsnog sec ter invulling van wegvallende Wsw capaciteit bij facilitair werk, ook andere doelgroepen dan Wsw werkzaam bij WAA. De resultaten (i.c. kosten en opbrengsten) die vanuit deze activiteiten gegenereerd worden, worden geoormerkt als publiekrechtelijk voor zover het de inzet van andere met Wsw vergelijkbare doelgroepen zijn op Wsw arbeidsplekken en als privaatrechtelijk voor zover het andere sec op reintegratie van deze andere doelgroepen gerichte activiteiten zijn. De publieke activiteit van WAA vloeit namelijk per definitie voort uit de Wsw-achtige activiteiten en kan alleen betrekking hebben op de doelgroep Participatiewet á la Wsw. De re-integratieactiviteiten zijn en worden steeds nadrukkelijk gescheiden gehouden van de Wsw. Op deze wijze voldoet WAA aan de eisen die de Wsw stelt en is de scheiding Wsw - overige activiteiten en public - en private financiering duidelijk verankerd in de (administratieve) organisatie van de gehele WAA organisatie. De accountant heeft ook in 2016, evenals in alle vorige jaren, vastgesteld dat ook op dit punt de WAA organisatie voldoet aan de administratief organisatorische eisen die op dit punt van belang zijn.

8. Voorstel tot vaststelling van de begroting

Het Dagelijks Bestuur stelt aan het Algemeen Bestuur voor deze begroting vast te stellen.

Begroting

Programmaverantwoording

Algemeen

Het Schap kent in zijn begroting en jaarrekening één programma. Dit is het programma Sociale werkvoorziening. Alle processen van het Schap, inclusief alle ondersteunende processen zoals bestuur, financieel en operationeel beheer e.d. zijn gericht op dit programma zijnde het verzorgen van de uitvoering Wsw voor de deelnemende gemeenten.

Programma Sociale werkvoorziening

1. Algemeen

Ook onder de nieuwe Participatiewet wordt vanaf 2015 het huidige kader voor de uitvoering van Wsw onveranderd doorgezet.

Hierbij ligt en blijft regie, uitvoering en financiering van de Wsw ook voor 2018 en volgende jaren bij de individuele gemeenten. Het Schap ondersteunt de gemeenten bij het invullen van hun Wsw taakstelling en fungeert als Shared Service Center en als gemeenschappelijke werkgever voor Wsw dienstbetrekkingen voor en namens haar deelnemende gemeenten. In deze begroting wordt ervan uitgegaan dat de gemeenten de rijksbijdrage Wsw voor elke gerealiseerde Wsw-dienstbetrekking volledig beschikbaar stellen aan het Schap. Voor de bepaling van de rijkssubsidie Wsw per dienstbetrekking en de in te vullen taakstelling door het Schap per gemeente, is in deze begroting uitgegaan van het voor 2019 e.v. apart aangegeven vergoedingendeel Wsw als onderdeel in de Participatiewet voor de verschillende gemeenten. Dit wordt jaarlijks door SZW gepubliceerd als onderdeel van het totale Participatiebudget.

Onderstaande variabelen zijn hierin bepalend en worden hiervan afgeleid:

- * Het aantal medewerkers, uitgedrukt in arbeidsjaren resp. standaardeenheden (SE), dat landelijk én per gemeente apart via de Participatiewet, onderdeel Wet sociale werkvoorziening, bekostigd wordt, wordt op basis van actuariële gegevens t.a.v. verwachte uitstroom hiervan jaarlijks bepaald. Hierbij vormt de situatie eind 2017 de basis. Deze gegevens worden door het Rijk jaarlijks geactualiseerd op basis van de realisatie van t-1 resp. op basis van de realisatie 2018 voor 2019;
- * Een vast budget per standaardeenheid waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen budget voor oude doelgroep en budget voor nieuwe doelgroep;
- * De "omrekenverhouding" Wsw-medewerkers, uitgedrukt in Full Time Equivalent (FTE), naar standaardeenheden (SE), kenbaar gemaakt aan de afzonderlijke bestuurlijke eenheden middels een uitvoeringsbeschikking. Voor 2019 worden de volgende omrekenfactoren vastgesteld (idem als in 2018):
 - o Licht gehandicapt 1,00
 - o Middel gehandicapt 1,00
 - o Zwaar gehandicapt 1,25

De door het Rijk voor 2019 aan gemeenten toegekende Wsw subsidievergoeding in arbeidsjaren is het te realiseren bezettingsdoel voor elke gemeente, en hiervan afgeleid voor WAA geeft dit tevens het maximum aan van de te subsidiëren Wsw-arbeidsplaatsen per gemeente voor 2019. Ondanks het feit dat vanaf 1-1-2015 geen instroom in de Wsw meer plaatsvindt blijft het risico van onder- of overrealisatie nog steeds aanwezig. In geval van onderrealisatie in SE is het gestelde doel niet gerealiseerd maar behoeft vanaf 2015 het niet door Wsw verplichtingen gedekte overschot op de rijkssubsidie Wsw niet te worden terugbetaald aan het Rijk. Dit omdat er vanaf 2015 sprake is van een niet geoormerkt Wsw deel in een ontschot overall Participatie-budget. Bij overrealisatie geldt dit ook en zijn de kosten voor overrealisatie derhalve ook voor eigen risico en rekening van de betreffende gemeente.

De Wsw subsidie van ongeveer € 24.800 per arbeidsjaar in 2018 zal in lijn met hetgeen eerder door het Rijk is aangegeven naar verwachting worden afgebouwd naar een uiteindelijk een nieuw

nominaal niveau van ongeveer € 22.700. Eind 2015 heeft het Rijk aangegeven dit nominale bedrag onveranderd als normatief te beschouwen voor 2021, echter in tegenstelling tot eerder aangegeven, hierop vanaf 2016 indexatie te willen gaan toepassen ter hoogte van de zgn. LPO. Deze indexatie dekt echter alleen (en dit slechts ten dele) de verwachte loonkostenstijging af en mitigeert het oplopende subsidietekort maar compenseert het zeker niet. De financiële gevolgen van de afbouw van de rijksbijdrage Wsw zijn geheel voor risico en rekening van de hiervoor bij wet door het Rijk aangewezen gemeenten.

2. Sociaal beleid

In de beleidsvisie van het bestuur is aangegeven welke doelstellingen het Schap nastreeft. Op sociaal gebied zijn deze doelstellingen onveranderd ten opzichte van vorige jaren en vertaald in concreet meetbare termen als:

- een beleid gericht op uitstroom van Wsw-medewerkers naar het reguliere bedrijfsleven, rekening houdend met de individuele wensen en mogelijkheden van eenieder.
- Optimale invulling van de jaarlijks door het Rijk aangegeven taakstelling.

Plaatsingen, in- en uitstroom

Het verloop van het aantal geplaatste fte (incl. Begeleid werken en plaatsingen via Werken in buurten) is als volgt:

Aantal fte	2019*	2018*	2017	2016	2015
Beginstand	453,2	707,5	739,4	777,9	827,2
Bij: instroom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bij: toename a.g.v. verhuizingen en wijzigingen van handicapcode	0,0	0,0		8,0	4,5
Af: Werken in buurten naar deelnemende gemeenten	n.v.t.	-232,3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	-21,7	-22,0	-31,9	-46,5	-53,8
Eindstand	431,5	453,2	707,5	739,4	777,9
Waarvan werkzaam via:					
* WAA	431,5	453,2	583,0	683,7	753,4
* Werken in buurten	n.v.t.	n.v.t.	124,5	55,7	24,5

**) 2015 t/m 2017 werkelijk, 2018 volgens prognose en 2019 volgens begroting*

Tot en met 2014 zijn jaarlijks grote schommelingen in de totale taakstelling als ook de taakstellingen van de individuele gemeenten zichtbaar en als gevolg hiervan ook veranderende in- en uitstroomcijfers. Vanaf 2015 is de eindsituatie van t-1 en de actuarieel berekende uitstroom per gemeente leidend voor de jaarlijkse subsidievaststelling Wsw van de afzonderlijke gemeenten voor de komende perioden.

Wachtlijst

Vanaf 1-1-2015 zijn alle Wsw-wachtlijsten opgeheven omdat er vanaf die datum ook geen instroom meer mogelijk is vanaf een wachtlijst in de Wsw.

Taakstelling Wsw en realisatie

WAA zal, conform de beleidsdoelstellingen, evenals in 2018 ook in 2019 en volgende jaren de aan haar door individuele gemeenten toegewezen Wsw-populatie conform de kaders van de Wsw voorzien van passende arbeid.

3. Financieel beleid

De begroting 2019 sluit met een tekort van € 2.446.000. Dit is incl. een bijdrage in de reorganisatie-/frictiekosten ad € 820.000 aan WAA groep nv. Het tekort zal worden gedekt door een gemeentelijke bijdrage ad **€1.396.000**, als volgt opgebouwd:

* reguliere tekortfinanciering (idem als Samen Anders!)	€ 3.183.000
* verlaging van de bijdrage i.v.m. de overname van de activiteit Werken in buurten incl. alle financiële resultaten door de deelnemende gemeenten	€ -1.317.000
* incidentele verlaging van de bijdrage i.v.m. voldoende aanwezig weerstandvermogen in het Schap en WAA groep nv	€ - 470.000
Per saldo begrote gemeentelijke bijdrage 2019	€ 1.396.000

Verder wordt in 2019 per saldo € 850.000 geput uit de bestemmingsreserve. Voor de jaren daarna zal vooralsnog het begrote, gemeentelijke aandeel in het tekort dekkend zijn. Een eventueel verschil tussen de in enig jaar werkelijk benodigde en het begrote gemeentelijke aandeel in het tekort, zal jaarlijks worden geëgaliseerd middels een schommel-/egalisatiefonds resp. vrije reserves.

Zoals al aangegeven is de ontwikkeling van het subsidieresultaat vanaf 2014 al toonaangevend in de ontwikkeling van het totale tekort van WAA. Sterker nog: als het Rijk niet vanaf 2014 subsidiekortingen op de Wsw zou toepassen, zou er al vanaf 2015 geen sprake zijn van een tekort bij WAA en zou de organisatie zonder gemeentelijke tekortfinanciering draaien (!).

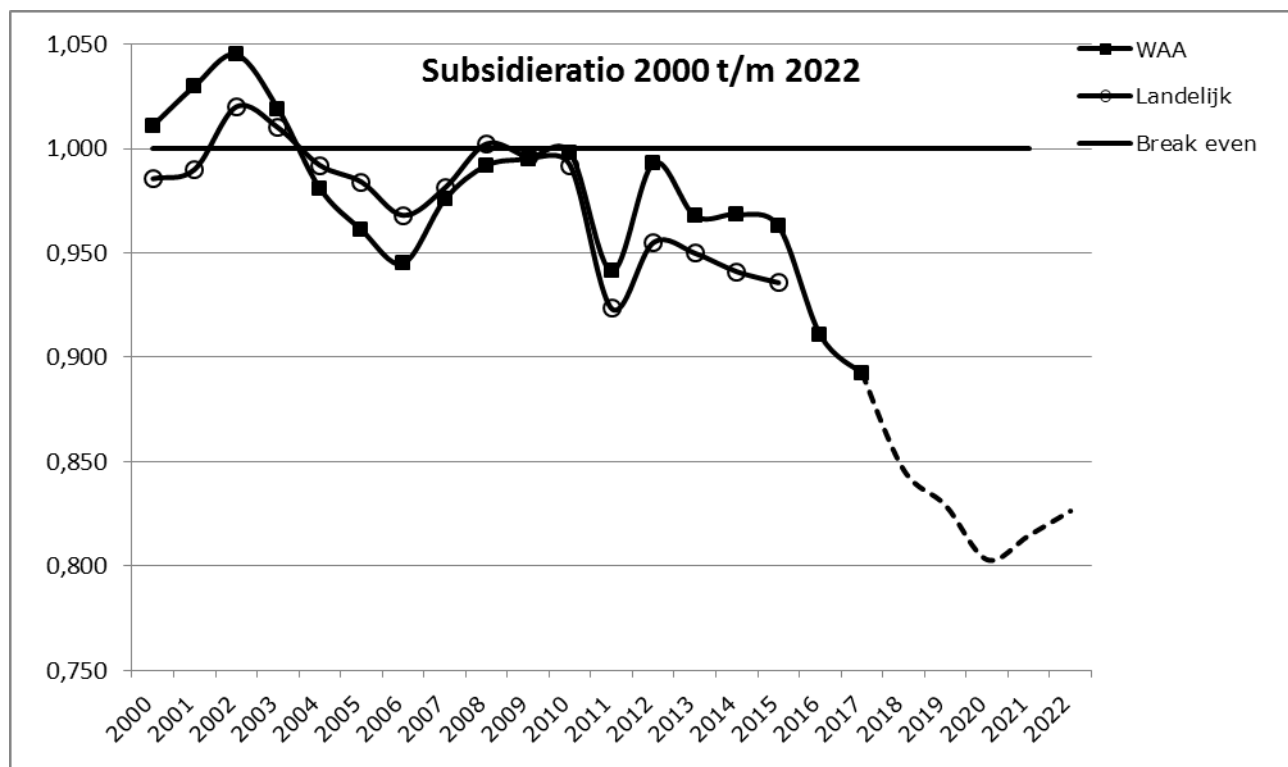
Onderstaand is de ontwikkeling van het subsidieresultaat middels de verhouding tussen de rijksbijdrage en de Wsw-loonkosten in de tijd weergegeven in de vorm van de subsidieratio:

Jaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018**	2019**
Sw-landelijk*	0,923	0,955	0,950	0,941	0,936		Onbekend	Onbekend	Onbekend
WAA *	0,941	0,993	0,968	0,968	0,963	0,911	0,892	0,846	0,829

*) subsidieratio = (Rijksvergoeding minus aandeel Wsw subsidie begeleid werken) / loonkosten Sw (afgerond op 3 decimalen). Een ratio < 1 geeft aan dat de rijksvergoeding **niet** voldoende is om de loonkosten Sw te dekken.

**) 2018 volgens prognose, 2019 volgens begroting.

Het verloop van de subsidieratio is als volgt:

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de subsidieratio vanaf 2016 t/m 2020 fors daalt door een stijging van de loonkosten Wsw a.g.v. de nieuwe cao én een verder oplopende korting op de rijksbijdrage Wsw. Pas vanaf 2021 zal de rijksbijdrage per SE naar verwachting stabiliseren.

Naast het subsidieresultaat zijn natuurlijk ook de aard en omvang van de toegevoegde waarde voor verkochte diensten en producten én de hieraan verbonden bedrijfskosten relevant voor het totaalresultaat. Daarbovenop is het ook van belang in hoeverre een Sw-organisatie succesvol is bij het buiten plaatsen van cliënten middels Begeleid Werken. En last but not least zijn de kapitaallasten en overheadkosten van belang die weer afhangen van hoe en op welke wijze de invulling van overhead en de financiering van een organisatie vorm en inhoud is gegeven.

Om te voorkomen dat verdere, onverwachte bezuinigingen van het Rijk in 2018 en volgende jaren direct ook onvoorziene extra gemeentelijke aandelen in het tekort tot gevolg hebben, wordt er (vooralsnog) bij WAA overall (Schap + WAA groep nv c.a.) een buffer- resp. weerstandsvermogen aangehouden van 3,0 mio. Dit vermogen dient ervoor om eventuele verdere gevolgen van de economische teruggang en/of bezuinigingen op re-integratiebudgetten bij klanten op het exploitatieresultaat van WAA en haar uitvoeringsorganisatie in eerste instantie en in beperkte mate zelf te kunnen opvangen. Het is de bedoeling dat hiermede extra, onverwachte gemeentelijke bijdragen zoveel als mogelijk voorkomen worden maar nadrukkelijk dient gezegd te worden dat dit niet uitgesloten kan worden.

4. Toekomstverwachting

De toekomstverwachting t.a.v. het sociale en financiële beleid wordt vertaald in de meerjarenbegroting. Deze geeft een verwachting weer van het financiële resultaat voor de komende vier jaar. Deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de uitgangspunten zoals die onderstaand worden aangegeven. Deze uitgangspunten zijn gestoeld op bedrijfsspecifieke, regionale en landelijke ontwikkelingen die verwacht worden en zichtbaar zijn op het gebied van gesubsidieerde arbeid in het algemeen en de sector Sociale Werkvoorziening in het bijzonder. De verwachtingen voor het Schap zijn in onderstaande meerjarenraming verwerkt. Door de reeds genoemde 100% aandeelhoudersrelatie van het Schap met WAA groep nv zijn de resultaten van de NV direct van belang voor het langere termijnperspectief van het Schap. Deze NV-resultaten liggen, met toepassing van de onderstaand genoemde uitgangspunten, ten grondslag aan de meerjarenraming van het Schap.

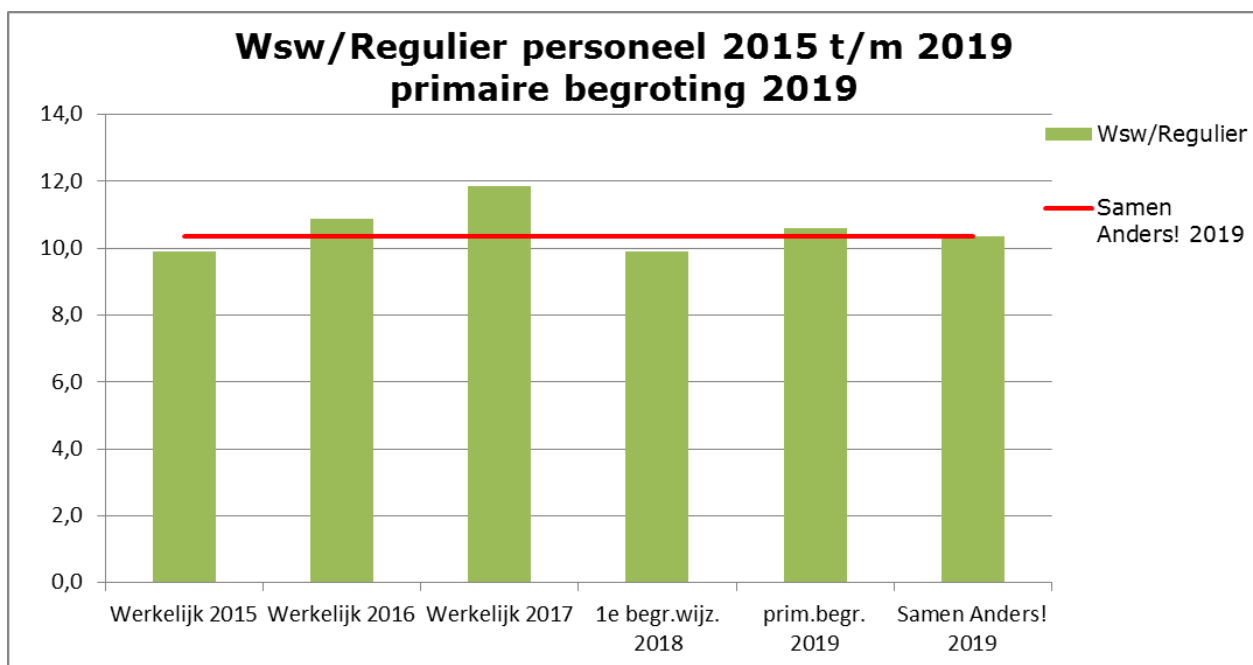
De meerjarenraming is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. M.i.v. 1-1-2015 is de nieuwe Participatiewet in werking getreden. De aparte regelingen WWB, Wsw, Wajong en AWBZ dagbesteding ca. zijn samengevoegd tot één koepelregeling. De nieuwe wet is primair gericht op plaatsing van eenieder die, al dan niet tijdelijk, niet actief is in de arbeidsmarkt en aangewezen is op ondersteuning van de overheid, z.s.m. en met een zeer tijdelijke, minimale ondersteuning van de overheid terug te laten keren naar de reguliere arbeidsmarkt. Vanaf 2015 is er geen instroom meer in de Wsw en zullen alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door gemeenten zo veel als mogelijk worden bemiddeld naar reguliere arbeid. Voor diegene waar dit niet mogelijk voor is, zullen gemeenten zelf – al dan niet via regionale werkbedrijven - zorgen voor passende activiteiten voor deze groepen. WAA staat alleen aan de lat voor de uitvoering van de Wsw.
2. O.b.v. het strategisch plan "Samen groeien" i.c.m. de actualisatie daarvan per december 2017, zijn eigen activiteiten van WAA versneld afgebouwd t.g.v. externe plaatsingen, en i.p.v. voor eigen risico en rekening uitvoeren van activiteiten naar leverancier van Wsw-capaciteit voor en onder regie van derden. Activiteiten met relatief weinig raakvlak met onze Wsw-bezetting zijn vervreemd. De Beschutte omgeving voor Sw-medewerkers met een lagere loonwaarde (<40%) is vanaf 2018 in zijn geheel door de gemeenten zelf overgenomen, **incl. alle financiële resultaten hierop**, en door WAA in zijn geheel afgebouwd. In de financiële exploitatie vanaf 2018 zijn de effecten hiervan zowel in operationele zin als qua frictie opgenomen en financieel op hoofdlijnen vertaald in zowel de jaar- als meerjarenbegroting.
3. Bij de ombouw en krimp van de organisatie en vervreemding resp. afstoten van activiteiten wordt rekening gehouden met frictiekosten. In lijn met Samen Anders! geldt hierbij dat voor personele en contractuele frictie een uitlooperperiode van 1 jaar en voor infrastructurele frictie een 2 jaarstermijn wordt gehanteerd.
4. Voor het budgetvolume Wsw geldt als uitgangspunt een taakstelling voor 2019 van 454,0 SE ofwel 445,1 fte (incl. Begeleid werken en excl. Werken in buurten). Doordat vanaf 2015 geen

instroom meer plaatsvindt daalt de gemiddelde bezetting Wsw jaarlijks met ca. 4% naar 391,7 fte in 2022.

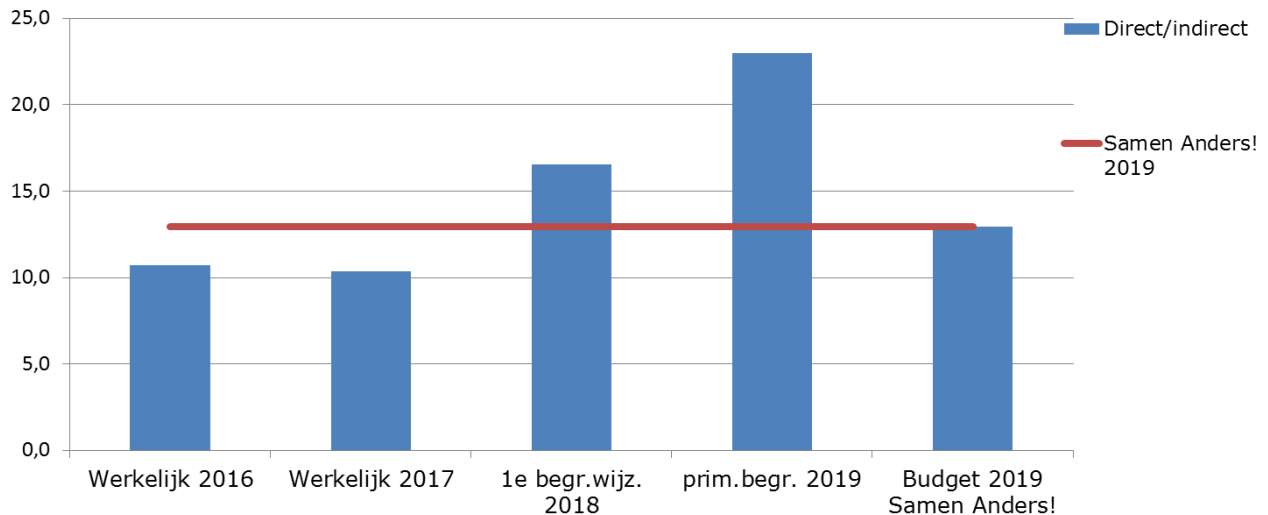
5. De bezetting regulier personeel volgt wat betreft het directe personeel de bezetting Wsw per activiteit volgens vooraf benoemde case loads. Het indirect reguliere personeel wordt afgebouwd naar rato de afname van de Wsw-bezetting, behoudens daar waar dienstverlening onder een kritische grens dreigt te komen. De kosten van door deze krimp boventallig wordend regulier personeel zijn in 2019 (evenals 2018), rekening houdende met een uitplaatsings- c.q. pensioneringstermijn van gemiddeld 5 jaar, als frictiekosten begroot. Met een evt. mis match tussen boventallig en benodigd personeel is geen rekening gehouden. Daar waar mogelijk is wel met pensionering rekening gehouden. Tevens is rekening gehouden met een voorrangsregeling voor WAA-personeel voor plaatsingen van werkleiding voor begeleiding van andere doelgroepen dan Wsw in Huizen van de Wijk in de gemeente Venlo.

Ook in 2018, evenals in voorgaande jaren, zijn meer Wsw-ers dan oorspronkelijk begroot in Samen Anders! werkzaam bij WAA. De bezetting regulier personeel is in 2016 en 2017 relatief meer afgebouwd dan de daling van het aantal Wsw. Onderstaand is dit zichtbaar in een hogere verhouding Wsw / regulier personeel t.o.v. Samen Anders! Deze verhouding daalt in 2018 door de (niet in Samen Anders! begrote) overname van de activiteit Werken in buurten door de deelnemende gemeenten.

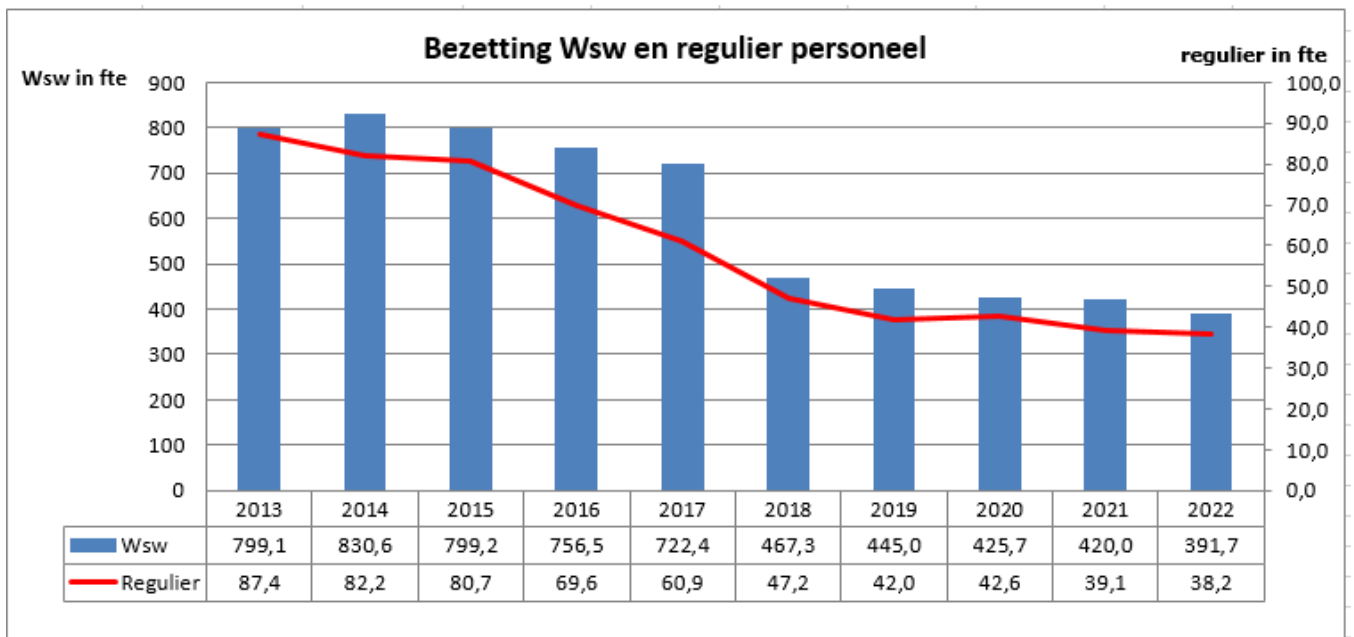

De afbouw van indirect personeel verloopt t/m 2017 gestaag, maar blijft onder de begrote norm van Samen Anders! In 2018 is begroot dat het gehele indirecte Wsw-personeel overgaat naar Werken in buurten, waardoor een abrupte verhoging plaatsvindt van de verhouding direct/indirect, zoals te zien in onderstaande grafiek:

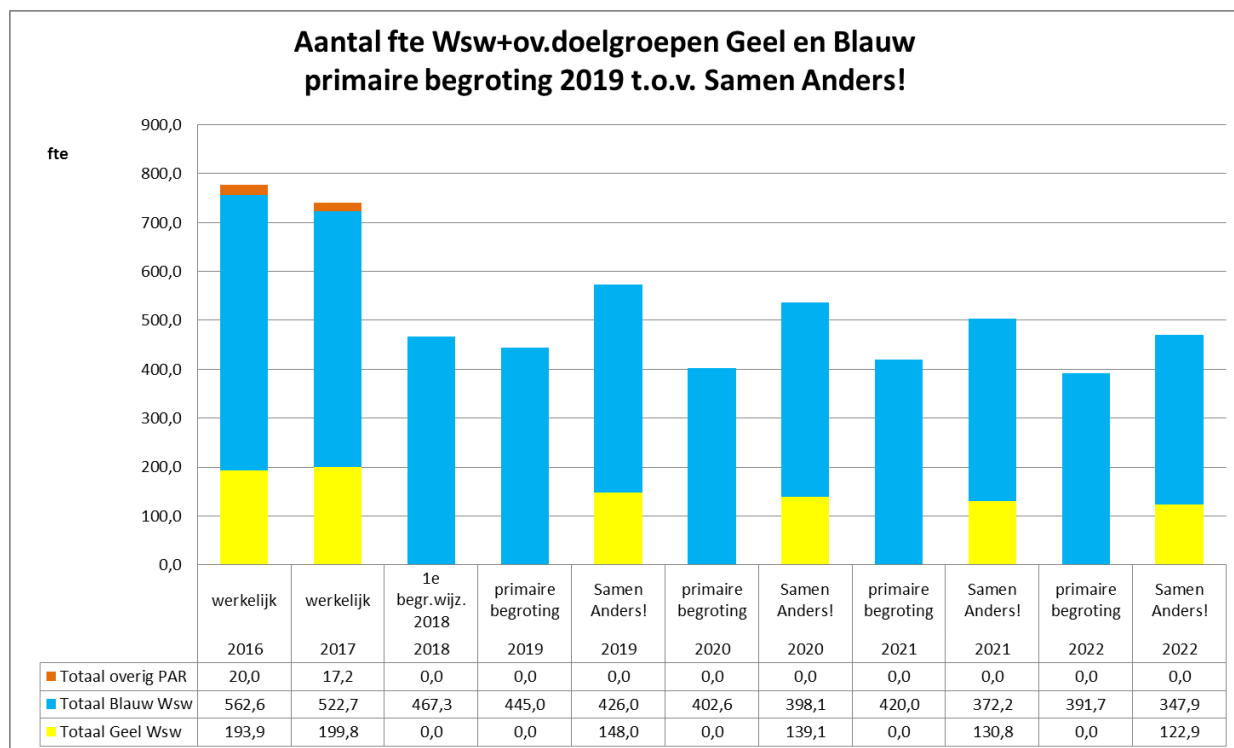
Direct/indirect personeel 2014 t/m 2019 primaire begroting 2019

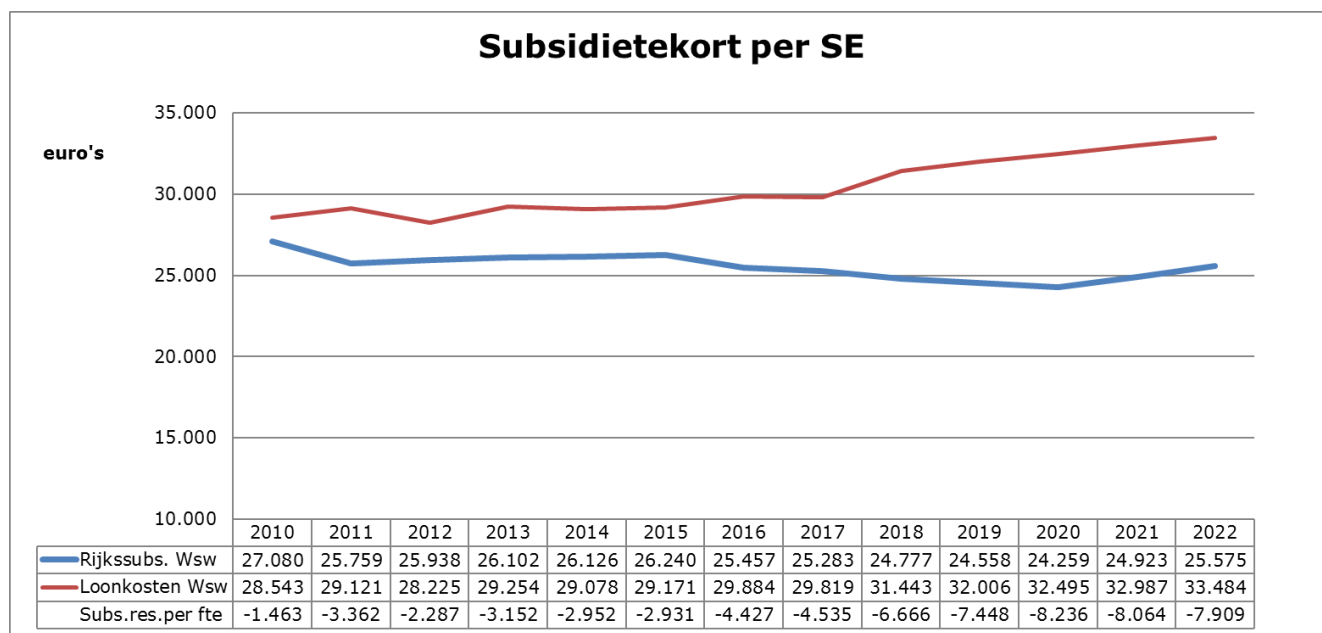
Bovenstaande items voor 2019 zijn vertaald in onderstaande meerjarenperspectief:

6. De gehele doelgroep Wsw is op basis van een IOP (Individueel OntwikkelingsPlan) gescreend en ingedeeld op basis van loonwaarde. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen Wsw-ers met een verwachte loonwaarde die hoger is dan de te verwachten individuele begeleidingskosten (de z.g. "blauwe groep") en Wsw-ers waar dit waarschijnlijk niet het geval zal zijn (de z.g. "gele groep"). De blauwe groep wordt zoveel mogelijk extern geplaatst als detacheringen of in werken op locatie. De gele groep wordt zoveel als mogelijk geplaatst via het concept "Werken in buurten". Vanaf 2018 is, zoals al eerder hierboven vermeld, Werken in buurten overgenomen door de gemeenten. Vanaf 2018 is het aantal van deze groep (i.t.t. eerder begroot en Samen Anders!) niet meer onderstaande grafiek opgenomen. De verdeling wordt dan als volgt:

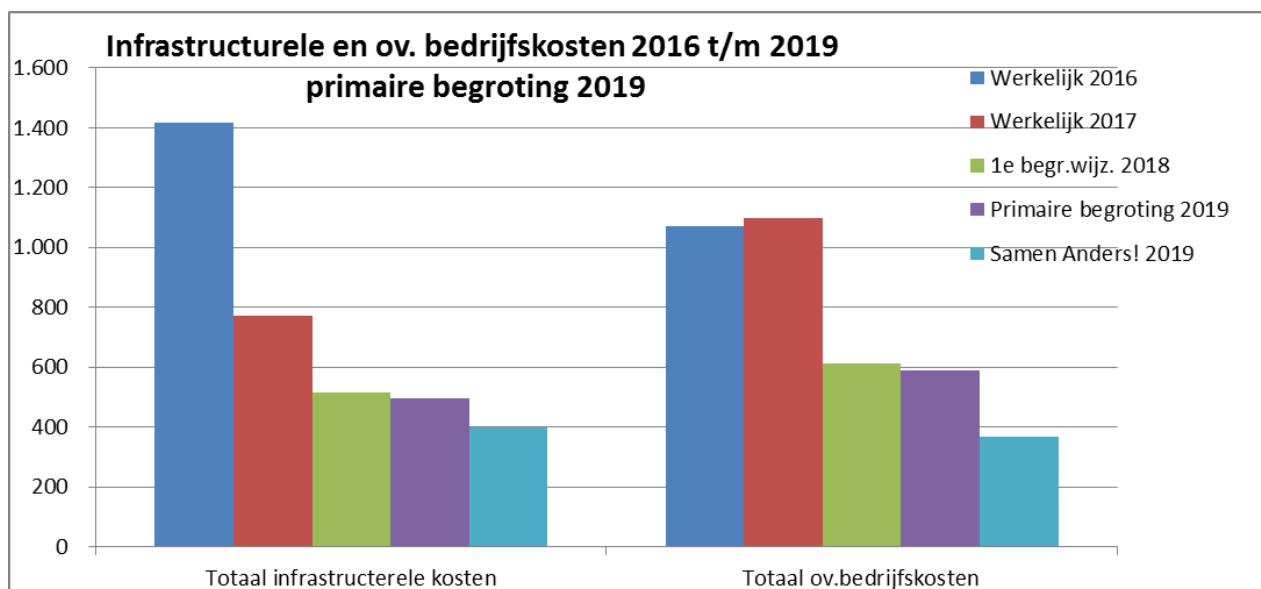
7. Door de rijksbezuinigingen daalt de Rijkssubsidie Wsw per SE, rekening houdend met jaarlijkse compensatie LPO, van € 25.457 in 2016 jaarlijks met ca. € 300 naar € 24.259 in 2020, om pas daarna weer te gaan stijgen. De loonkosten Wsw per fte stijgen daarentegen naar verwachting jaarlijks met 1,5%. Hierbij is rekening gehouden met jaarlijks koopkrachtbehoud (dus geen koopkrachtverbetering), alsmede met extra pensioenpremies a.g.v. vergrijzing van de SW-populatie. De gemiddelde loonsom per fte stijgt hierdoor van € 29.884 in 2016 naar € 32.495 in 2020. Door de stijging van de loonkosten Wsw per fte en de daling van de rijkssubsidie Wsw per fte groeit het "subsidiegat" dat al vanaf 2013 bestaat steeds verder:

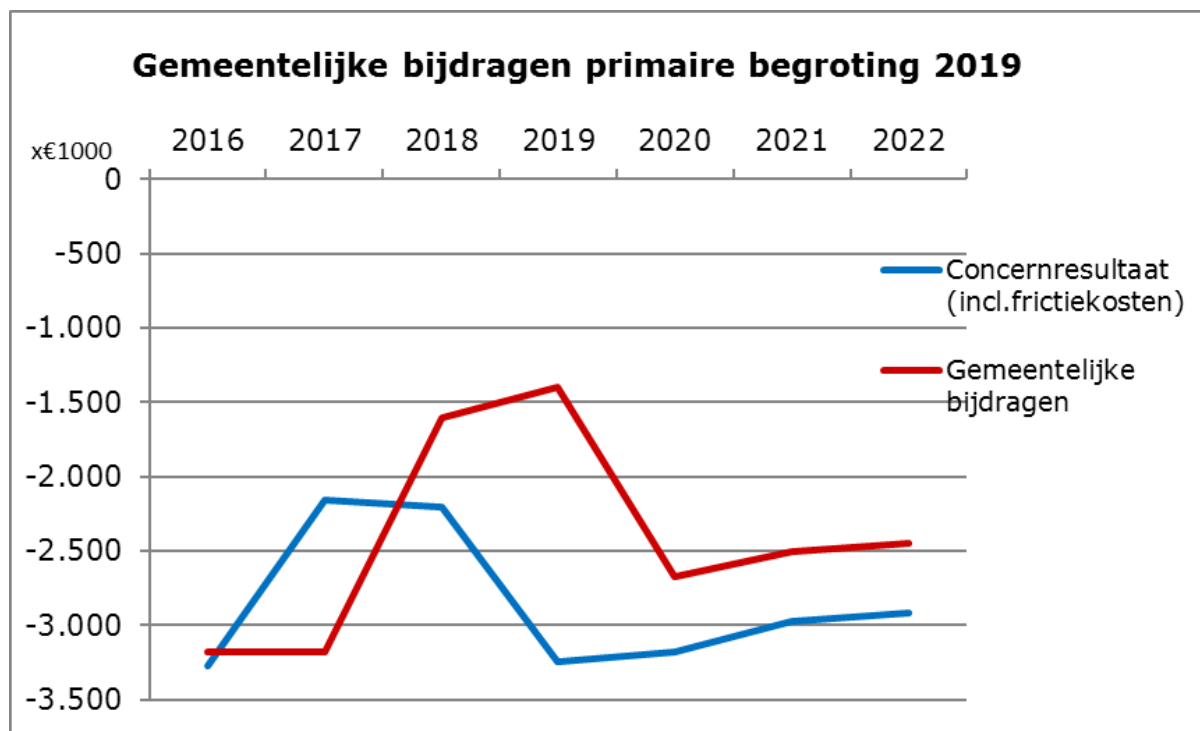
8. De stijging van de loonkosten van het reguliere personeel is begroot op 2% per jaar. Ook hierbij is rekening gehouden met jaarlijks louter koopkrachtbehoud.
9. De infrastructurele kosten (huisvesting, machines en aanverwante kosten) zijn begroot naar rato de bezetting Wsw. De hoger dan benodigde kosten van de bestaande infrastructuur worden begroot als frictiekosten tot 2 jaar na ontstaan. Daarna worden deze budgetneutraal geacht a.g.v. verkoop of verhuur. De overige bedrijfskosten (lease vervoermiddelen, algemene

kosten, verkoopkosten) volgen eveneens de afbouw van de Wsw-bezetting naar rato, met een vertragend effect van 1 jaar wegens lopende contractenverplichtingen. Boekwinsten en goodwill n.a.v. het afstoten van activiteiten zijn PM opgenomen.

De afbouw van de infrastructurele en ov. bedrijfskosten verloopt gestaag door vanaf 2014. Doordat activiteiten later zijn vervreemd dan gepland, konden zowel infrastructuur als contracten minder snel worden afgebouwd dan oorspronkelijk begroot. Hierdoor wordt WAA in 2019 geconfronteerd met hogere exploitatiekosten voor infrastructuur c.a. dan begroot in Samen Anders! In onderstaande grafiek is dit aangegeven.

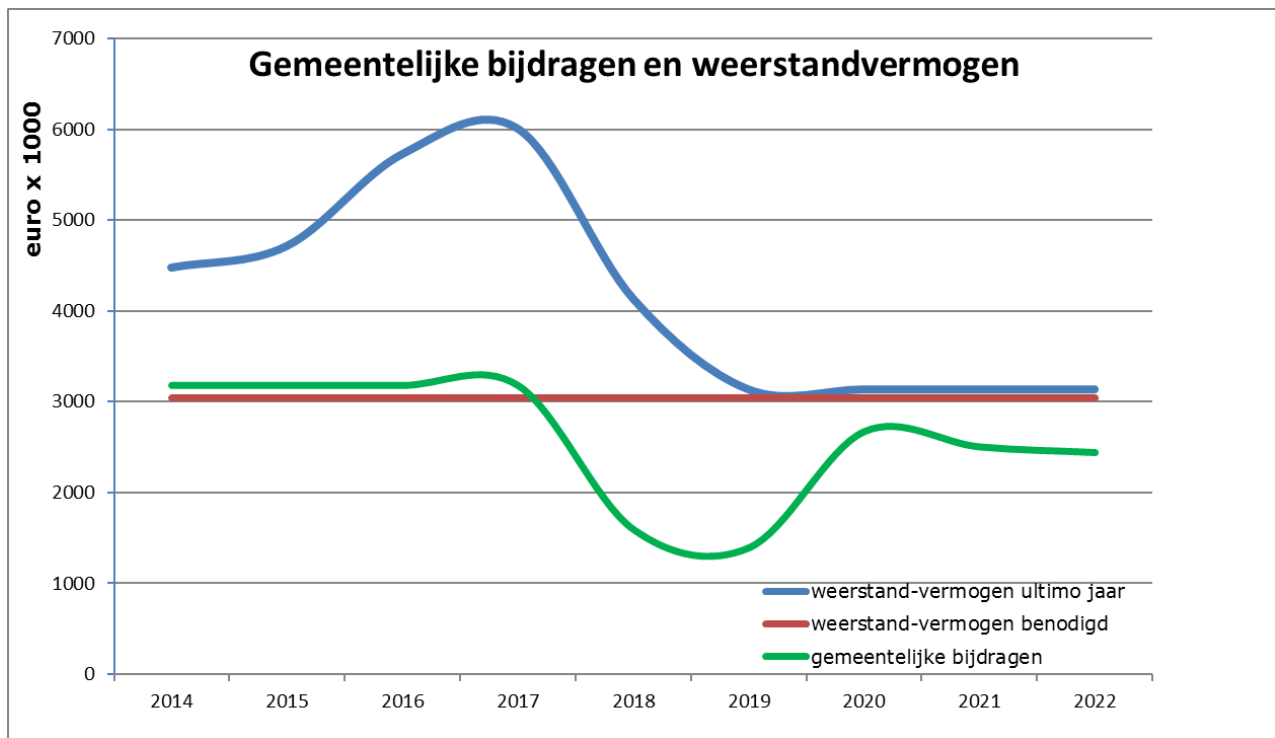

10. De verwachte stijging van het algemeen prijspeil is vanaf 2019 t/m 2022 2% per jaar.
11. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de meest recente prognoses van het CPB. Volgens deze CPB prognose (voorjaar 2016) zullen de economische activiteiten vanaf 2017 fors groeien, d.w.z. met 3,3% in 2017 en 2,5% in 2018. In deze meerjarenraming is een gemiddelde jaarlijkse groei van de toegevoegde waarde (loonwaarde) per fte met 2% aangehouden. Met een extra toename a.g.v. een hogere productiviteit is geen rekening gehouden.
12. Het gemeentelijk aandeel in het tekort (gemeentelijke bijdrage) was t/m 2017 gefixeerd op € 3.183.000. Als gevolg van beter dan begrote exploitatieresultaten in 2016 en 2017 én minder frictiekosten is de gemeentelijke bijdrage incidenteel verlaagd naar € 1.600.000 in 2018 en € 1.396.000 in 2019. Vanaf 2020 t/m 2022 is de gemeentelijke bijdrage naar verwachting gemiddeld ca. € 2,5 mio. Hiermee wordt het ultimo 2019 opgebouwde weerstandvermogen in stand gehouden. Een in enig jaar hogere gemeentelijke bijdrage dan benodigd wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve. Hogere tekorten dan de vaste gemeentelijke bijdragen in enig jaar worden in mindering gebracht op de egalisatiereserve. Jaarlijks zal opnieuw het bedrag worden bekeken op basis van de dan geldende situatie en/of verwachtingen. In onderstaande grafiek is het concernresultaat en de jaarlijks vaste gemeentelijke bijdrage vanaf 2016 t/m 2022 weergegeven:

13. De jaarlijkse bijdrage van de niet-deelnemende gemeenten is vanaf 2015 geraamd op nihil.
14. Over- en onderdekking van de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van het verwachte tekort worden opgevangen middels een zgn. egalisatiefonds resp. weerstandsvermogen. De vrije reserve van WAA Venlo e.o. en WAA groep nv tezamen zal eind 2017 naar verwachting € 6,0 mio bedragen. Als gevolg van de onder 12 vermelde incidentele verlagingen van de gemeentelijke bijdragen én door instandhouding van de verhoudingen in het eigen vermogen van WAA Venlo e.o. en WAA groep nv worden de uitvoerings- en plaatsingsbijdragen in 2018 met € 1.700.000 en in 2019 met € 800.000 verlaagd. Hierdoor teert WAA groep nv in deze jaren in op haar eigen vermogen. Dit tezamen met het tekort van WAA Schap in 2018 én de fors lagere (dan voorgaande jaren) gemeentelijke bijdragen in 2018 en 2019 zorgen ervoor dat het eigen vermogen van WAA Venlo e.o. en WAA groep nv ultimo 2019 daalt naar € 3,1 mio, d.w.z. nog boven het minimumniveau ad € 3 mio dat bestuurlijk is vastgelegd, waarvan ca. € 2,5 mio bij WAA groep nv en ca. € 0,5 mio bij het Schap. In de meerjarenraming t/m 2022 is ervan uitgegaan dat het eigen vermogen op minimaal dit niveau in de organisatie blijft als weerstand- en buffervermogen. Tevens is uitgegaan van een gelijkblijvende verhouding eigen vermogen t.o.v. vreemd vermogen. Aflossingen van vreemd vermogen worden vervangen door nieuw vreemd vermogen.

Onderstaand is het verwachte verloop van dit weerstandsvermogen voor WAA overall (Schap incl. uitvoeringsorganisatie WAA groep nv) in de tijd x € 1.000 in relatie tot het gewenste minimumniveau aangegeven voor 2018 t/m 2022.

Voor de periode 2019 t/m 2022 wordt verwacht dat het beschikbare weerstandsvermogen overall nog voldoende zal zijn om eventuele onvoorziene tekorten op de gemeentelijke bijdragen af te dekken.

Op basis van de genoemde uitgangspunten ziet de meerjarenraming er als volgt uit:

Meerjarenperspectief (in € euro's x 1.000)	2018 1e begrotings- wijz.	2019	2020	2021	2022
Rijkssubsidie Wsw	11.813	11.149	10.530	10.366	10.204
Overige baten	0	0	0	0	0
Totaal baten	11.813	11.149	10.530	10.366	10.204
Uitvoerings- en plaatsingskosten	12.114	12.399	12.875	12.557	12.348
Reorganisatie-/frictiekosten	1.511	820	472	437	436
Overige kosten	392	376	361	346	331
Totaal lasten	14.017	13.595	13.707	13.340	13.115
Regulier exploitatieresultaat	-2.204	-2.446	-3.177	-2.974	-2.911
Resultaat deelneming	0	0	0	0	0
Concernresultaat excl. bijdrage	-2.204	-2.446	-3.177	-2.974	-2.911
(aanvullende) bijdrage frictiekosten	0	0	0	0	0
Concernresultaat incl. aanv. bijdrage frictie	-2.204	-2.446	-3.177	-2.974	-2.911
Onttrekking bestemmingsreserve	1.541	850	502	467	466
Toevoeging bestemmingsreserve	-1.105	0	0	0	0
Onttrekking/toevoeg. vrije reserve	168	200	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage	1.600	1.396	2.675	2.507	2.445

Onderstaand de meerjarenraming weergegeven in structurele en incidentele baten en lasten conform het model zoals voorgeschreven door de provincie Limburg m.i.v. 2019:

Recapitulatie begrotingsevenwicht (in € 1.000)	2019			2020			2021			2022		
	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel	totaal	waarvan incidenteel	structureel
Lasten programma Wsw	13.595	820	12.775	13.707	472	13.235	13.340	437	12.903	13.115	436	12.679
Totaal lasten programma's	13.595	820	12.775	13.707	472	13.235	13.340	437	12.903	13.115	436	12.679
Baten programma Wsw	11.149	0	11.149	10.530	0	10.530	10.366	0	10.366	10.204	0	10.204
Totaal baten programma's	11.149	0	11.149	10.530	0	10.530	10.366	0	10.366	10.204	0	10.204
Saldo van baten en lasten programma's	-2.446	-820	-1.626	-3.177	-472	-2.705	-2.974	-437	-2.537	-2.911	-436	-2.475
lasten algemeen dekkingsmiddel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lasten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten algemeen dekkingsmiddel	1.396	820	576	2.675	472	2.203	2.507	437	2.070	2.445	436	2.009
baten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	1.396	820	576	2.675	472	2.203	2.507	437	2.070	2.445	436	2.009
Saldo van diverse	1.396	820	576	2.675	472	2.203	2.507	437	2.070	2.445	436	2.009
Saldo totale saldo van baten en lasten van programma's en diverse	-1.050	0	-1.050	-502	0	-502	-467	0	-467	-466	0	-466
Stortingen in reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves (excl. mut. eigen vermogen WAA groep nv)	1.050	0	1.050	502	0	502	467	0	467	466	0	466
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten			12.775			13.235			12.903			12.679
Totaal structurele baten			11.725			12.733			12.436			12.213
Structurele baten - structurele lasten			0			0			0			0

Voorzieningen en reserves

Conform de verplichtingen vanuit de wet FIDO is onderstaand een meerjarig overzicht opgenomen van de reserves en voorzieningen van het Schap.

Omschrijving	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022
Algemene reserve	300	300	300	300	300	300
Egalisatiereserve	426	426	226	226	226	226
Bestemmingsreserve	3.161	2.725	1.875	1.373	906	440
Totaal reserves	3.887	3.451	2.401	1.899	1.432	966
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	3.887	3.451	2.401	1.899	1.432	966

*) *prognose*

Bovenstaande positie van voorzieningen en reserves is sec van toepassing voor het Schap. Daarnaast is ultimo 2017 ook bij de uitvoeringsorganisatie en 100% deelneming WAA groep nv een vrij beschikbaar eigen vermogen aanwezig van ongeveer € 5,2 mio. Hiermede rekening houdend en ten opzichte van het gewenste minimale weerstandsvermogen voor WAA overall van € 3 mio, is er, ondanks een mogelijk tekort in het egalisatiefonds ultimo 2022, binnen de organisatie WAA overall voldoende vermogen beschikbaar om dit potentiële tekort volledig af te dekken binnen de gestelde veiligheidsmarge van het overall weerstandsvermogen.

Overige paragrafen

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 15-9-2010 bepaald dat eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi tot een niveau van € 6,5 miljoen zullen worden gereserveerd en worden toegevoegd aan het vrij beschikbare eigen vermogen van de entiteit WAA in de vorm van algemene reserves. Het vrij beschikbaar vermogen wordt aangemerkt als weerstandvermogen voor de entiteit WAA als geheel (Schap incl. WAA groep nv en andere verbonden (werk)maatschappijen). Als gevolg van de vanaf 2014 bijgestelde strategische koers van WAA veranderen jaarlijks zowel de activiteiten als het (bijbehorende) risicoprofiel van WAA groep fundamenteel ten opzichte van de situatie zoals die in 2010 nog aan de orde was. Het eerder bepaalde risicoprofiel en daarbij eerder behorende weerstandvermogensniveau van € 6,5 mio verandert hierdoor ook. Bedrijfsrisico's worden regelmatig gemonitord en het daarbij behorende noodzakelijke weerstandvermogen wordt in kaart gebracht en zo nodig bijgesteld. Vooralsnog is de verwachting dat in de nieuwe situatie en gedurende de transitieperiode een vermogensniveau van € 3 mio overall voldoende is om de eerste risico's binnen WAA zelf te kunnen opvangen. De deelnemende gemeenten zijn zich ervan bewust en zijn bereid bij grotere calamiteiten bij te (moeten) springen.

Onderstaand een overzicht van de kengetallen zoals genoemd in art. 11 van BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten):

Primaire begroting 2019	Verloop van de kengetallen		
	Werkelijk 2017	1e begrotingswijziging 2018	Primaire begroting 2019
Netto schuldquote	4%	5%	5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	45%	49%
Solvabiliteitsrisico	51%	39%	34%
Structurele exploitatieruimte	6%	-13%	-2%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

2. Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Het Schap kent zowel risico's als publiekrechtelijke organisatie als risico's vanuit het ondernemerschap omdat zij volledig aandeelhouder is in de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. De verschillende risico's die het Schap loopt, zijn onderstaand weergegeven.

2.1 Risico's voor Schap als publiekrechtelijke organisatie

De risico's die het Schap loopt als publiekrechtelijke organisatie zijn vanaf 2015 oplopende ten opzichte van jaren. Meer en meer worden namelijk de financiële risico's voor de uitvoering van de Wsw a.g.v. de reeds lopende maar ook verder aangekondigde Rijksbezuinigingen voor de komende jaren, vanuit het Rijk naar de SW bedrijven resp. in haar deelnemende gemeenten verlegd. In combinatie met de verdere uitrol van de Participatiewet, drukt dit een forse stempel op de toekomstige vorm, inhoud en financiering van de Wsw.

Vanaf 2014 heeft het Bestuur van WAA Venlo e.o. middels "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan "Samen Anders!" nadrukkelijk een financieel kader voor WAA bepaald. Hierin is aangegeven dat er in financiële zin een sterke verbetering van het bedrijfsresultaat vanaf 2015 t/m 2020 moet worden gerealiseerd om het effect van de oplopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw vanaf 2015 te dempen. Al vanaf 2015 wordt deze koers van WAA jaarlijks herijkt. Zoals al

aangegeven is begin 2018 de volgende stap in dit kader gezet en zullen eind 2018 alle geplande vervreemdingstrajecten incl. de vervreemding van Wsw Beschut naar gemeenten zijn afgerond. Ondanks dat grotendeels wel duidelijk is wat het financiële effect zal zijn van de herijking van de koers, blijft het evident dat het niet geheel of gedeeltelijk slagen van deze aanvullende maatregelen direct een effect zal hebben op de exploitatie van zowel WAA groep nv als WAA Venlo e.o., en inherent hieraan is dit een financieel risico voor WAA Venlo e.o.

2.1.1 Risico's uit hoofde van de Wsw

De grootste opbrengstpost voor WAA blijft bestaan uit vergoedingen voor uitvoering van de Wsw die door de centrale rijksoverheid wordt vastgesteld. Zeker in het licht van de reeds aangekondigde rijksbezuinigingen op het Wsw-deelbudget voor de periode 2015-2020 is een forse korting op de rijksbijdrage Wsw meer een gegeven en meer dan een risico. Het is echter zeker niet uit te sluiten dat de rijksbezuinigingen op de Wsw en het hele terrein van gesubsidieerde arbeid verder zullen gaan dan tot nu toe is aangenomen. Dit is nadrukkelijk een risico voor zowel WAA als haar deelnemende gemeenten!

Daarnaast is en blijft het een gegeven dat de rijksvergoedingen worden bepaald in een landelijke, politieke omgeving die veranderlijk is en waar maatschappelijke waarden vaker prevaleren boven bedrijfseconomische rationaliteit. Ook dit is een risico.

Het zal duidelijk zijn dat álle veranderingen in de inhoud, vorm en structuur rondom de uitvoering van de Wsw over de volle breedte zowel uitvoerings- als financiële risico's met zich mee kan brengen. "Uitloop- en inloop-" resp. transformatierisico's die er kunnen zijn in de ver- en ombouwfase bij bestaande modaliteiten maar ook nieuwe risico's die nu nog niet of nauwelijks onderkend zijn maar in de (nabije) toekomst manifest kunnen worden in nieuwe werkwijzen en/of structuren en uitvoeringsmodaliteiten.

Daarnaast is in de Participatiewet aangegeven dat de Wsw vanaf 2015 geen instroom meer zal kennen en derhalve zal deze regeling worden afgebouwd. Door de afbouw van de Wsw krimpt de Wsw-bezetting van het Schap waardoor huidige schaalvoordelen in de uitvoering teruglopen en zelfs geheel of gedeeltelijk wegvallen waardoor de exploitatie van het Schap en/of haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv onder druk komt te staan. Vanaf 2018 is dit al zichtbaar en in 2019 loopt dit zgn. negatieve economy of scale effect verder op. In deze begroting wordt hier rekening mee gehouden maar het is niet mogelijk alle effecten hiervan exact voor alle toekomstige jaren in te schatten. Hierdoor is en blijft dit altijd een risico.

2.1.2 Risico's naar aanleiding van gemeentelijke herindeling

Het herindelingsproces in de regio Noord-Limburg is voorlopig niet aan de orde maar daarom niet minder belangrijk. Dit proces is direct van belang voor WAA omdat een mogelijke verkleining van het Wsw-verzorgingsgebied kan leiden tot een geringer gemeentelijk draagvlak via een lager aanbod van SW-geïndiceerd personeel. Hierdoor kan de bedrijfsvoering (nog) sterker onder druk komen te staan terwijl de financiële draagkracht onder de onderneming WAA kleiner wordt. Hierdoor kunnen in de toekomst activiteiten onder druk komen te staan. De risico's voor WAA vanuit deze optiek zijn bijna niet in te schatten maar daarom niet minder aanwezig.

2.1.3 Demografische risico's

Het maatschappelijk probleem van een vergrijzende samenleving gaat vanzelfsprekend niet aan WAA voorbij. Sterker nog: een analyse van het SW-personeelbestand van WAA geeft aan dat deze problematiek zich bij WAA nog veel nadrukkelijker zal manifesteren dan gemiddeld. De gemiddelde leeftijd van het personeel is in elk opzicht hoger dan het gemiddelde in den lande. Een stijging van de gemiddelde leeftijd gaat gepaard met hogere uitvoeringskosten. Hierbij valt dan onder andere te denken aan hogere loonkosten per fte (meer functie-eindlonen) en hogere prepensioenkosten en vervangingskosten doordat meer gebruik gemaakt wordt van seniorenregelingen c.a.

Op nationaal niveau wordt er steeds nadrukkelijker nagedacht over maar ook gewerkt aan diverse maatregelen om werknemers langer in het arbeidsproces te houden. In de nieuwe Cao voor zowel Wsw- als niet-Wsw-personeel is deze beweging echter slechts mondjesmaat zichtbaar: seniorenregelingen en FPU-achtige modellen worden niet om- en afgebouwd en kennen hele lange

uitlooptermijnen voor zittend personeel en stimuleren zo medewerkers eerder om op relatief jonge leeftijd te stoppen met werken dan andersom. Dit omdat deze regelingen nog steeds gepaard gaan met financieel aantrekkelijke voorwaarden voor de medewerker. Nog los van het sterk kostenverhogende effect van deze maatregelen voor de individuele bedrijven, zal duidelijk zijn dat bovenstaande ontwikkelingen een risico vormen voor de bedrijfsvoering van WAA.

2.1.4 Fiscale risico's

Vanaf 2016 is een breed en integraal vennootschapsbelastingmodel voor publiekrechtelijke organisaties van toepassing. Alle activiteiten die via het principe van volkomen concurrentie in een reguliere marktomgeving opereren, worden hierbij gezien als vanaf 2016 belast met vennootschapsbelasting (Vpb). Hierbij maakt het dan niet uit of e.e.a. vanuit het privaatrechtelijke of publiekrechtelijk regime is georganiseerd; het doel i.c.m. de aard van de activiteiten is dan bepalend voor de belastingplicht. WAA als Gemeenschappelijke Regeling en als overheids-nv met haar werkactiviteiten valt onder de bepalingen van de nieuwe Wet Vpb. In deze nieuwe wet zijn diverse vrijstellingen opgenomen o.a. voor zgn. Wsw-uitvoerders. WAA heeft in de Wet "Vpb voor overheidsbedrijven" als uitvoerder van een hogere overheidsopdracht, zijnde uitvoering Wsw en zonder winstoogmerk, geopteerd voor deze formele en materiële vrijstelling in de nieuwe wet. Een vrijstelling die eind 2017 ook formeel door de Belastingdienst is goedgekeurd en bevestigd. Maar ondanks dat e.e.a. is uitgekristalliseerd en formeel is goedgekeurd, is het altijd maar de vraag of dit ook in de toekomst zo blijft. De hele wet- en regelgeving op dit terrein is nl. nog steeds volop in bewegingen. Hierdoor loopt WAA (en haar deelnemende gemeenten) het risico dat in de toekomst toch ooit mogelijke overschotten van het Schap en WAA groep nv in de toekomst worden 'afgeroomd' met vennootschapsbelasting.

2.1.5 Financieringsrisico's

In de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheid) is onder andere opgenomen dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in hun begroting een treasurystatuut moeten opnemen, waarin een uiteenzetting wordt gegeven van de risico's met betrekking tot treasurybeheer. Voor een uiteenzetting van deze risico's wordt verwezen naar de toelichting onder 'Financiering'.

2.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap

Door de juridische splitsing vanaf 1-1-2004 loopt het Schap als Gemeenschappelijke Regeling geen directe risico's uit hoofde van het ondernemerschap. Als 100% aandeelhouder in WAA groep nv loopt het Schap deze risico's natuurlijk wel. Immers, de resultaten van WAA groep nv zullen, via de waardering van de deelneming in de nv, een effect hebben op de resultaten van het Schap. Het risico dat voortvloeit uit het ondernemerschap is altijd iets wat blijft, en is inherent aan de structuur en afzetmarkten waarop WAA groep nv opereert.

Een ander risico vanuit die optiek is het gegeven dat met de afronding van de strategienota Samen Anders! de organisatie WAA nadrukkelijk de beweging van "binnen naar buiten" heeft afgerond en als sociaal duurzaam Sw-detacheringsbedrijf verder gaat.. Als door interne of externe (markt-) omstandigheden de invulling van detacheringen en uitplaatsingen niet (helemaal) loopt conform afspraken en planning, kan en zal dit financiële gevolgen hebben voor zowel WAA als – in het verlengde hiervan – deelnemende gemeenten. Concreet is bij het opstellen van alle begrotingen vanaf 2015 uitgegaan van een groeiend opnamevermogen van Wsw-medewerkers door bedrijven in de regio tegen reële tarieven. Er is geen rekening gehouden met mogelijke negatieve arbeidsmarkt-ontwikkelingen zoals een teruglopende vraag, toenemende werkloosheid en/of nieuwe concurrentie voor WAA zoals bijv. Wajongers.

Het Schap was tot medio 2017 resp. begin 2018 eigenaar van (onder-)gronden aan de Edisonstraat en van de Kwekerij. En ondanks dat zowel het complex aan de Edisonstraat te Venlo als de Kwekerij vervreemd zijn, kan er voor WAA t.a.v. milieuvervuilingen een staartverplichting op dit blijven. Dit omdat de wet- en regelgeving t.a.v. zgn. verborgen gebreken rondom dit thema jaarlijks groeit en vertaald wordt in regelgeving maar ook in (uitgestelde) aansprakelijkheid. Ondanks het feit dat WAA van mening is dat er momenteel geen sprake is van milieurisico's en/ of

vervuiling van ondergronden c.a., in welke zin dan ook, die niet in beeld en opgelost resp. afgekocht zijn, is hier wel altijd een latent risico aanwezig.

Per 1 juli 2015 is de Wet Werk & Zekerheid (WWZ) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de z.g. transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag. Deze transitievergoeding kunnen zowel werknemers met een vast contract als werknemers met een tijdelijk contract ontvangen. Ook werknemers die aaneensluitend 2 jaar ziek zijn geweest en uitstromen richting WIA/IVA kunnen aansluitend hierop recht uitoefenen op deze transitievergoeding. Medio 2016 is door het Rijk is aangegeven dat alle al betaalde en toekomstige transitievergoedingen voor de laatste categorie vanaf 2019 bij het UWV kunnen worden gedeclareerd. Echter; medio 2017 is men op dit standpunt teruggekomen en heeft men dit voorstel, in afwachting van een nieuw kabinet, controversieel verklaard. Begin 2018 is dit vraagstuk nog niet opgepakt door het nieuwe kabinet waardoor deze transitievergoedingen vooralsnog nog steeds voor risico en rekening van WAA resp. de gemeenten zijn. Het gaat veelal om grote bedragen per werknemer. Het betalen van deze vergoedingen in dit kader is en blijft voor WAA groep nv als ondernemer een groot risico en een risico dat moeilijk beheersbaar is.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

WAA Venlo e.o. heeft behoudens grond geen andere kapitaalgoederen. Derhalve is er geen sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

4. Financiering

WAA kent conform de wet FIDO een treasurystatuut en geeft jaarlijks in een aparte paragraaf in de begroting een beschouwing van de rente en financieringsontwikkelingen zoals het Schap die verwacht. Uitgangspunt is hierbij dat er voldoende inzicht moet zijn in korte en langlopende financieringsrisico's van het Schap en op welke wijze het Schap deze risico's beheerst resp. beperkt. Indicatoren hiervoor zijn, naast het financieringsoverzicht, overzichten van leningenrisico's en renterisico's. Benchmarks hiervoor zijn de wettelijke criteria zoals die in de Wet FIDO zijn vastgelegd voor gemeenschappelijke regelingen.

Onderstaand zijn de kasgeldruimte en de renterisico's weergegeven. Uit beide overzichten blijkt dat het Schap in 2017 ruim voldoet aan de hiervoor geldende normen.

Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000

1^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) of vlottende middelen
ultimo januari	-1.129	3	-1.132
ultimo februari	-2.068	7	-2.075
ultimo maart	-3.347	2	-3.349
(4) Gemiddelde van (3)			-2.185
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		-360
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.261
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

2^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo april	-1.321	3	-1.324
ultimo mei	-1.592	5	-1.597
ultimo juni	-3.184	6	-3.190
(4) Gemiddelde van (3)			-2.037
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		-212
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.261
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

3^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo juli	2.020	9	2.011
ultimo augustus	807	1.139	-332
ultimo september	11	46	-35
(4) Gemiddelde van (3)			548
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		2.373
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.261
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

4^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo oktober	-633	3	-636
ultimo november	1.595	187	1.408
ultimo december	466	8	458
(4) Gemiddelde van (3)			410
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		2.235
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.261
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

EMU-saldo		x € 1000			
	Omschrijving	Realisatie 2017 *)	Begroting 2018 voor wijz.	Begroting 2018 na 1e wijz.	Begroting 2019
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.157	-3.948	-2.204	-2.446
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0	0
5	Baten uit bijdragen van andere overheden waaronder in het Schap deelnemende gemeenten, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	3.183	3.658	1.600	1.396
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten	0	0	0	0
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?				
Berekend EMU-saldo		1.026	-290	-604	-1.050

*) Betreft prognose

Renterisico vaste schuld

Bedragen x € 1.000

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	2019	2020	2021	2022	2023
(1)	Renteherziening	0	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	764	764	764	764	150
(3)	Renterisico	764	764	764	764	150
(4)	Renterisiconorm	2.719	2.719	2.719	2.719	2.719
(5a) = (4>3)	Ruimte onder risiconorm	1.955	1.955	1.955	1.955	2.569
(5b) = (3>4)	Overschrijding risiconorm	0	0	0	0	0
Berekening	Renterisiconorm					
(4a)	Totaal lasten boekjaar	13.595	13.595	13.595	13.595	13.595
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%
(4) =(4a x 4b/100)	Renterisiconorm boekjaar	2.719	2.719	2.719	2.719	2.719

Volgens art. 2 Wet Fido, betreffende de Regeling Schatkistbankieren voor decentrale overheden, dienen overtollige geldmiddelen in de schatkist te worden aangehouden. Als overtollige geldmiddelen worden bedragen aangemerkt boven 0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000.

Liquiditeitsprognose

De primaire begroting 2019, in relatie tot de begroting 2018, leidt tot onderstaande liquiditeitsprognose voor het concern WAA overall in 2019.

Liquiditeitsprognose			
x €1.000	WAA Schap	WAA groep nv	Totaal
Saldo 1-1-2018	1.118	15.569	16.687
1e begrotingswijz. 2018			
Resultaat boekjaar	-168	-1.702	-1.870
Afschrijvingen (im-)materiële vaste activa	0	150	150
Mutaties voorzieningen	n.v.t.	333	333
Mutaties bestemmingsreserve	-436	n.v.t.	-436
Aflossingen langlopende leningen	-763	n.v.t.	-763
Verrekening rekening-courant	449	-449	0
Mutaties in werkkapitaal	PM	PM	PM
Investerings in (im-)materiële vaste activa	0	0	0
Desinvesteringen in (im-)materiële vaste activa	0	0	0
Saldo 31-12-2018	200	13.901	14.101
Primaire begroting 2019			
Resultaat boekjaar	-200	-800	-1.000
Afschrijvingen (im-)materiële vaste activa	0	150	150
Mutaties voorzieningen	n.v.t.	-50	-50
Mutaties bestemmingsreserve	-850	n.v.t.	-850
Aflossingen langlopende leningen	-763	n.v.t.	-763
Verrekening rekening-courant	1.813	-1.813	0
Mutaties in werkkapitaal	PM	PM	PM
Investerings in (im-)materiële vaste activa	0	0	0
Desinvesteringen in (im-)materiële vaste activa	0	0	0
Saldo 31-12-2019	200	11.388	11.588

Uit bovenstaande prognose blijkt dat, o.b.v. het uitgangspunt dat zowel financiering als liquiditeitenbeheer concernbreed binnen WAA bekeken wordt, het concern WAA onverminderd over voldoende financieringsmiddelen en liquiditeiten beschikt voor 2019. Op grond hiervan is het niet opportuun in 2019 nieuwe financieringsmiddelen aan te trekken.

5. Verbonden partijen

Het Schap kent slechts een verbonden partij, namelijk WAA groep nv (gevestigd aan de Edisonstraat 8 te Venlo), waarvan het Schap 100% eigenaar is. WAA groep nv voert namens het schap de Wsw uit op basis van een contract. Het huidige contract loopt tot en met 31 december 2018.

Het begrote resultaat van WAA groep nv in 2019 is +/- € 800.000. De begrote totale exploitatie van de WAA groep nv (totaal baten en lasten) over 2019 bedraagt naar verwachting ongeveer € 38.000.000.

6. Lokale heffingen

Het Schap kent geen lokale heffingen.

7. Grondbeleid

Het Schap kent geen grondbeleid. Alle gronden die WAA in eigendom heeft, zijn om niet in erfpacht gegeven aan de WAA groep nv. Het Schap houdt de gronden in eigendom. In 2017 en begin 2018 heeft het Schap alle gronden verkocht aan derden.

Overzicht van baten en lasten begroting 2019

Overzicht van baten en lasten

	Primaire begroting 2019		Begroting 2018 na 1e wijziging		Primaire begroting 2018		Werkelijk 2017 *)	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Rijkssubsidie Wsw		11.149		11.813		11.364		18.897
Diverse baten		0		0		0		1.316
Totale baten		11.149		11.813		11.364		20.213
Administratiekosten	61		60		60		58	
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	12.399		12.114		11.795		21.298	
Personeelskosten bestuur	18		18		18		18	
Rentekosten minus – opbrengsten	87		108		108		130	
Kosten wachtlijstbeheer / herindicatie	108		106		106		104	
Projectkosten bijdrage aan NV	30		30		31		30	
Frictiekosten bijdrage aan NV	820		1.511		3.124		662	
Overige algemene kosten	72		70		70		69	
Totale lasten		13.595		14.017		15.312		22.370
Concernresultaat		-2.446		-2.204		-3.948		-2.157
Dekking concernresultaat:								
Gemeentelijke bijdragen Wsw		1.396		1.600		3.658		3.183
Begroot totaal saldo baten en lasten		-1.050		-604		-290		1.026
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve		850		1.541		3.154		692
Toevoegingen aan bestemmingsreserve		0		-1.105		-3.124		-1.316
Begroot resultaat (te dekken uit resp. toe te voegen uit alg. reserve)		-200		-168		-260		402

*) betreft prognose

Kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1e wijz.	Begroting 2018	Realisatie 2017 *)
Resultaat incl. gemeentelijke bijdragen	-200	-168	-260	-402
Mutaties in bestemmingsreserve	-850	-436	-30	624
Mutaties in werkkapitaal	0	0	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.050	-604	-290	122
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0	0	0
Aflossingen van langlopende schulden	-764	-764	-764	-764
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-764	-764	-764	-764
Mutatie geldmiddelen	-1.814	-1.368	-1.054	642

*) betreft prognose

Toelichting op de programmabegroting

Zoals in de begroting 2018 reeds is vermeld dient er nadrukkelijk rekening gehouden te worden dat bij elke vergelijking ten opzichte van jaren t/m 2017 van de kerncijfers, exploitatie e.d. van WAA op totaalniveau over de jaren 2018 en verder, dat de totale SW-populatie waarvoor WAA vanaf 2018 de Wsw uitvoert, fors lager is dan in voorgaande jaren. Er is vanaf 2018 geen sprake meer van een integrale maar van een deelluitvoering van de Wsw voor de gemeenten via WAA. Dit omdat gemeenten vanaf 1-1-2018 zélf aan de lat staan voor de uitvoering van het beschutte deel van Wsw.

Rijksvergoeding Wsw

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Rijksvergoeding Wsw regulier	16.826	17.684	17.555	18.703
Af: naar Werken in buurten	-5.677	-5.871	-6.191	n.v.t.
Resteert	11.149	11.813	11.364	18.703
Bij: bonus Begeleid werken 2014	0	0	0	194
Af: korting rechtmatigheid	0	0	0	0
Totaal rijksbijdrage	11.149	11.813	11.364	18.897
Aantal SE incl. Begeleid werken	685,2	713,7	704,0	739,74
Af: naar Werken in buurten	-231,2	-236,9	-248,3	n.v.t.
Resteert aantal SE	454,0	476,8	455,7	739,74
Rijkssubsidie regulier per SE (x € 1)	24.558	24.777	24.937	25.240

* Prognose

De omvang van de door het Schap van de (deelnemende) gemeenten te ontvangen vergoeding is gebaseerd op de (voorlopige) Rijksbijdrage Wsw bijdrage als onderdeel van het participatie-budget 2019 en een raming van de gemiddelde Wsw-bezetting per gemeente voor 2019 per gemeente. De rijkssubsidie per SE 2019 komt ruim € 200 lager uit dan in de begroting 2018 na wijziging, dit a.g.v. een verwachte jaarlijkse (t/m 2020) korting op de rijksbijdrage ad € 550, die in 2019 naar verwachting deels wordt gecompenseerd door een LPO (loonprijscompensatie) van 1%. De loonkosten per fte Wsw zullen in 2019 stijgen met 1,5 % t.o.v. 2018, dit door een geraamde brutoloonstijging van 1% o.b.v. de recente cao-afspraken ult. 2015 en door een stijging van sociale lasten (incl. pensioenlasten) met 0,5%. Door de stijging van de gemiddelde loonkosten per fte en de daling van de rijkssubsidie per SE verslechtert de subsidieratio (rijkssubsidie t.o.v. de loonkosten Wsw) in 2019 t.o.v. 2018. In 2019 komt deze uit op 83,1% (begroting 2018: 84,9%). Het zgn. "subsidiegat" komt hierdoor in 2019 uit op ca. € 2,2 mio (begroting 2018: € 2,0 mio).

Bijdragen niet-deelnemende gemeenten

Als gevolg van eind 2013 bekrachtigde nieuwe bestuurlijke afspraken in de Regio Noord- Limburg tussen gemeenten zijn de bijdragen voor niet-deelnemende gemeenten bij alle werkvoorzieningsschappen in de regio Noord-Limburg, en derhalve ook bij WAA Venlo e.o., vanaf 1 januari 2014 vastgesteld op een nihil niveau.

Diverse baten

In 2017 zijn gebouwen en grond verkocht, met een boekwinst ad € 1.316.000.

Overige uitvoerings- en plaatsingskosten

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv.

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	27.311	25.407	25.883	28.743
Dekkingsgraad rijkssubsidie : Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,90	0,97	0,96	0,89

* Prognose

Ten opzichte van de realisatie 2017 dalen de bruto uitvoerings- en plaatsingskosten per SE in 2018 en 2019, dit vooral door verlaging van de uitvoerings- en plaatsingskosten aan WAA groep nv ad € 1.700.000 in 2018 en € 800.000 in 2019 als gevolg van lagere gemeentelijke bijdragen en de herverdeling van de vrije reserves van het Schap en WAA groep nv in de verhouding 500:2500.

Personeelskosten bestuur

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Salarissen en sociale premies	18	18	18	18
Totaal	18	18	18	18

* Prognose

Rentekosten minus –opbrengsten

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Rentekosten leningen o/g	87	108	108	130
Rentekosten overige	0	0	0	0
Renteopbrengsten	0	0	0	0
Totaal	87	108	108	130

* Prognose

Kosten uitplaatsingen en herindicatie

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van uitplaatsingen en herindicatie van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv. In 2019 is € 108.000 begroot (2018: € 106.000).

Projectkosten bijdrage aan NV

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Projectkosten bijdrage aan NV	30	30	31	30
Totaal	30	30	31	30

* Prognose

De bijdrage in de projectkosten aan WAA groep nv worden, op basis van bestuursbesluiten, gedekt uit de bestemmingsreserve.

Frictiekosten bijdrage aan NV

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Frictiekosten bijdrage aan NV	820	1.511	3.124	662
Totaal	820	1.511	3.124	662

* Prognose

De frictiekosten worden, op basis van bestuursbesluiten, gedekt uit de bestemmingsreserve. A.g.v. de ombouw en afbouw van de activiteiten in 2017 en 2018 drukken de begrote frictiekosten voor een groot deel op 2018. Vanaf 2019 dalen de frictiekosten t.o.v. 2018.

Overige algemene kosten

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Kosten modernisering Wsw	5	5	5	0
Accountantskosten	45	45	45	57
Onvoorzien	22	20	20	0
Overige	0	0	0	12
Totaal	72	70	70	69

* Prognose

Onder de post Onvoorzien zijn, naast een budget voor onvoorziene zaken, in 2019 (evenals in 2018) ook middelen begroot om eventuele verschillen tussen de ontvangen rijksbijdrage en Uitvoerings- en plaatsingsbijdrage Wsw a.g.v. afwijkingen tussen begrote en feitelijk ingevulde Wsw bezetting bij het Schap te kunnen opvangen.

Onttrekkingen uit bestemmingsreserve

De hierboven vermelde bijdragen in projectkosten en frictiekosten aan WAA groep nv worden op basis van bestuursbesluiten gedekt uit bestemmingsreserves.

	Begroting 2019	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Projectkosten bijdrage aan NV	30	30	30	30
Frictiekosten bijdrage aan NV	820	1.511	3.124	662
Totaal	850	1.541	3.154	692

* Prognose

Toevoeging aan bestemmingsreserve

In 2019 is geen toevoeging aan de bestemmingsreserve begroot. De in voorgaande jaren gereserveerde frictiemiddelen zijn naar verwachting toereikend om de geplande ombouw/transitie van WAA volledig te financieren.

Gemeentelijke bijdrage Wsw ter financiering van het tekort

Bedragen x € 1000	Begroting 2019 voor wijz.	Begroting 2018 na 1 ^e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017
Gemeentelijke bijdrage i.v.m.				
• dekking regulier exploitatietekort	2.455	2.455	2.455	2.455
• frictiebijdrage	728	728	728	728
• verlaging / aanvulling weerstandvermogen	-470	-391	1.644	0
• af: verlaging i.v.m. overname Werken in buurten door gemeenten	-1.317	-1.192	-1.169	0
Totaal gemeentelijke bijdrage Wsw	1.396	1.600	3.658	3.183
Aantal SE incl. Begeleid werken	685,2	713,7	704,0	739,74
Af: naar Werken in buurten	-231,2	-236,9	-248,3	n.v.t.
Resteert aantal SE	454,0	476,8	455,7	739,74
Gemeentelijke bijdrage per SE (x € 1)	3.075	3.355	8.027	4.303

Kengetallen

Bedragen in €	Begroting 2019 voor wijz.	Begroting 2018 na 1e wijz.	Begroting 2018 voor wijz.	Realisatie 2017 *)
Aantal Wsw-ers in SE (gemiddeld)	685,2	713,7	704,0	739,74
Af: naar Werken in buurten	-231,2	-236,9	-248,3	n.v.t.
Resteert aantal SE	454,0	476,8	455,7	739,74
Rijkssubsidie regulier per SE	24.558	24.777	24.937	25.540
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	27.311	25.407	25.883	28.791
Dekkingsgraad rijkssubsidie : uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,90	0,97	0,96	0,89
Ziekteverzuim Wsw	12,0%	12,0%	12,0%	16,2%

* *Prognose*